

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2024

Bc. Eva Simmerlová

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

**Problémy spojené s indikací, detekcí a vyšetřováním
jízdy pod vlivem návykových látek na území Prahy 4**

Diplomová práce

Problems related to the indication, detection and investigation of driving under
the influence of addictive substances in Prague 4

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Komárek Jindřich Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Eva Simmerlová

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze

Bc. Eva Simmerlová

Poděkování

Děkuji pplk. Mgr. Jindřichu Komárkovi Ph.D. za odborné vedení práce, jeho připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích. Děkuji také mé rodině, bez které bych tuto práci nemohla dokončit. Dále bych ráda vyjádřila slova díky mým kolegům z MOP Modřany, především hlídkové službě.

Anotace:

Ve své diplomové práci se věnuji problematice omamných a psychotropních látek na pozemních komunikacích, především problematice řidičů pod vlivem drog. Teoretická část vychází z popisu drogové scény v České republice v minulosti a posléze pracuje s aktuálními trendy v současnosti. V kontextu na to navazuje část, kde jsou popsány základní informace o vybraných návykových látkách a s tím spojené protiprávní jednání. Část práce nabídne pohled na právní ustanovení dopravní kontroly a případnou primární a sekundární detekci návykové látky u řidiče. V praktické části je prezentována analýza poskytnutých dat, kdy se zde konkrétně věnuji celkovému počtu deliktů na území Prahy IV, jejich procentuální zastoupení. Na závěr přináším řízený rozhovor a zhodnocení výzkumu.

Klíčová slova:

návykové látky, drogy, omamné a psychotropní látky, amfetamin a metamfetamin, kokain, kanabinoidy, opiáty, přestupek, trestný čin, pozemní komunikace,

Annotation:

In my master thesis I am dealing with the problem of narcotic and psychotropic substances on roads, especially the problem of drivers under the influence of drugs. The theoretical part is based on a description of the drug scene in the Czech Republic in the past and then works with current trends in the present. This is followed in context by a section describing basic information on selected addictive substances and related offences. Part of the thesis will offer insight into the legal provisions of traffic control and the possible primary and secondary detection of an addictive substance in a driver. The practical part presents the analysis of the data provided, where I specifically discuss the total number of

offences in the territory of Prague IV, their percentage. Finally, I present a guided interview and an evaluation of the research.

Key words:

addictive substances, drugs, narcotic and psychotropic substances, amphetamine and methamphetamine, cocaine, cannabinoids, opiates, misdemeanor, felony, road

OBSAH

Úvod	8
1. Úvod do problematiky omamných a psychotropních látek.....	10
1.1. Drogová situace v ČR před rokem 1989.....	11
1.2. Drogová situace v ČR po roce 1989.....	12
1.3. Současný stav.....	13
2. Užívání vybraných drog řidiči motorových vozidel.....	16
2.1. Kokain.....	17
2.1.1. Intoxikace a její příznaky.....	17
2.1.2. Schopnost řídit po požití.....	18
2.2. Amfetamin a metamfetamin.....	18
2.2.1. Intoxikace a její příznaky.....	19
2.2.2. Schopnost řídit po požití.....	20
2.3. Kanabinoidy.....	20
2.3.1. Intoxikace a její příznaky.....	22
2.3.2. Schopnost řídit po požití.....	22
2.4. Opiáty.....	22
2.4.1. Intoxikace a její příznaky.....	23
2.4.2. Schopnost řídit po požití.....	24
3. Zákonné ustanovení pro provádění silniční kontroly.....	24
4. Postup policistů při zjištění ovlivnění řidiče.....	28
4.1. Drogy.....	31
5. Testery pro detekci drog v policejní praxi – primární detekce.....	33
6. Stanovení hodnoty protiprávního jednání – sekundární detekce.....	37
7. Právní úprava protiprávního jednání.....	39
7.1. Přestupek.....	43
7.2. Trestný čin.....	45
8. Samostatný výzkum a řízený rozhovor	48
8.1. Zhodnocení výzkumu	63
Závěr.....	68
Seznam použité literatury.....	70
Seznam příloh.....	75
Přílohy.....	76
Seznam použitých zkratk.....	88

Úvod

Tato diplomová práce s názvem „Problémy spojené s indikací, detekcí a vyšetřováním jízdy pod vlivem návykových látek na území Prahy 4“ je věnována problematice řidičů motorových vozidel pod vlivem drog, neboli pod vlivem omamných a psychotropních látek. Téma drogy je v naší společnosti velice aktuální, neboť drogy jsou čím dál dostupnější. S tím související drogy v těle řidičů motorových vozidel představuje pro naši společnost riziko, které je třeba aktuálně řešit, diskutovat o něm, analyzovat a vytvářet prevence ve školách a s tím související preventivní materiál a v poslední fázi vytvářet sankce takové, že budou působit výchovně.

Samostatná diplomová práce je členěna do dvou částí, kdy první část je teoretická a je zaměřena na přiblížení problému omamných a psychotropních látek v naší společnosti. S tím spojené jejich užívání jak již ve společnosti jako takové, tak jejich užívání v silniční dopravě. Hlavním cílem teoretické části je pochopit problematiku drog jako takových, následné užívání drog v souvislosti s řízením motorových vozidel, jejich detekce v organismu člověka a v poslední řadě právní rámec pro protiprávní jednání. Pro lepší pochopení celé problematiky obsahuje práce náhled na vývoj drogové scény v České republice před rokem 1989, po roce 1989 a aktuální trendy této problematiky v současné době. Práce poskytuje náhled na aktuální problémy spojené s přítomností drog, které nejsou v České republice regulovány. Následuje přehled vybraných skupin omamných a psychotropních látek, které jsou detekované testem DrugWipe 5SP, který aktuálně používá Policie České republiky ve své praxi. U těchto skupin drog jsou dány indicie, kdy lze mluvit o intoxikaci vybranou drogou a následně i schopnost ovlivnění člověka, který takovou látku užil. Práce také poskytne soupis předpokladů, které mohou policistovi pomoci při odhalení řidiče, který je pod vlivem návykové látky. Zároveň práce poskytne náhled na to, kolik jednotlivá droga na černém, pouličním trhu stojí a jak se jí slangově říká. Práce poukáže na zákonné ustanovení pro provádění dopravní kontroly Policií ČR. Dále poskytne náhled na postup policistů při zjištění ovlivnění řidičů, kdy ukáže, jaké testy používá Policie ČR při primární detekci a následně co stojí za sekundární detekcí. V poslední části teoretické pasáže práce

nabídne přehled o právní úpravě protiprávního jednání, kdy se protiprávní jednání dělí na dvě různé roviny, jednak na rovinu v přestupku a druhou na rovinu v trestním právu. V tomto ohledu poskytne náhled na další protiprávní jednání, které se občas páchá v souběhu.

Následující druhá část je výzkumná, kdy analýzou vzorků poskytnutých Obvodním ředitelství policie pro Prahu IV, prezentují počet spáchaných deliktů na území Prahy IV, procentuální zastání přestupků nebo trestného činu. Dále výsledek, které protiprávní jednání je nejčastěji zastoupeno. Další pasáž výzkumné části je řízený rozhovor, který byl proveden se třemi policisty sloužících na hlídkové službě a rozhovor s nimi byl následně zhodnocen.

Výzkumem bylo zjištěno, že trend řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky má vzrůstající tendenci. Nejvíce zastoupené protiprávní jednání je Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 TZ. V řízeném rozhovoru bylo zjištěno, že policisté by uvítali jako sankci propadnutí vozidla a uvítali by i menší zátěž, co se týče administrativy.

Výběr tohoto tématu nebyl nahodilý. Sama jsem ve služebním poměru u Policie České republiky, kdy zastávám pozici hlídkujícího policisty v autohlídce, tedy pracuji venku, v terénu. Úkolem mým i mých kolegů je jednak chránit veřejnost před protiprávním jednáním, které by mohlo mít až fatální následky. Proto ve službě provádím s kolegy silniční kontroly, kdy zjišťujeme, zda řidič není nejen pod vlivem alkoholu ale také pod vlivem drog. S řidiči pod vlivem omamných a psychotropních látek se setkávám často. Převažují mladí řidiči, kteří jsou rizikovou skupinou a spoléhají na to, že policie nedokáže přítomnost návykových látek během běžné silniční kontroly zjistit. Dále se domnívají, že i když drogu užili několik dní před jízdou, již není detekovatelná v jejich organismu. Dále je zde i přesvědčení, že v případě, že necítí na sobě účinky návykové látky, její hodnota je již zanedbatelná. Přesto, že o této problematice bylo napsáno mnoho publikací a bylo prodiskutováno mnoho času, je dle mého tato problematika natolik závažná, že je nutné se jí zabývat neustále.

Na začátek je důležité zmínit, že k 1. 1. 2024 nabyla účinnosti novelizace zákona číslo 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o

změnách některých zákonů (dále jen jako „zákon o silničním provozu“), kdy se zvýšily sankce za protiprávní jednání a jednotlivé ustanovení protiprávního jednání, které jsou pro tuto diplomovou práci důležité, se lehce pozměnily. V této práci je pracováno s aktuálním zněním zákona platného od 1. 1. 2024.

1. Úvod do problematiky omamných a psychotropních látek

Druhy omamných a psychotropních látek (dále jako „drogy“), které jsou v České republice zneužívány a užívány, v podstatě s lehkými odchylkami kopírují druhy drog, které jsou užívány v sousedních státech a jiných státech Evropy. Pochopitelně existují rozdíly mezi oblíbeností jednotlivých drog na rozdíl od jiných zemí, kdy tyto rozdíly jsou dány především historickým vývojem v jednotlivých zemích. Zatímco v minulosti se v Evropě užívaly především návykové látky, které měly přírodní původ, jako třeba marihuana (Cannabis), houbičky, lysohlávky (Psilocybe) a další rostliny, v druhé polovině minulého století Evropa zažila nástup nových, převážně syntetických látek, jako třeba LSD, extáze, amfetamin a tento trend v syntetickém drogovém stylu pokračuje i v novém tisíciletí. Nastupují nové syntetické sloučeniny, známé jako „designer drugs“ nebo „legal highs“, což jsou například syntetické kanabinoidy (HHC,CBD) nebo syntetické opiáty (mefedron, fentanyl). Je třeba si uvědomit, že nelegální obchod s návykovými látkami se dynamicky mění v závislosti na mnoha faktorech, jakými jsou poptávka, cena, účinná represe státních aparátů včetně policejních složek, jaké jsou podmínky k pašování, moderní technika k vyhledávání, nové právní normy a v neposlední řadě i klimatické podmínky, mající vliv například na celoroční produkci surového opia. To vše nutí nelegální obchodníky s návykovými látkami na to reagovat a vymýšlet nové látky, nové substance či deriváty těch stávajících, nové způsoby, jak „zákazníkům“ nabídnout to, co poptávají. ¹

¹ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

1.1. Drogová situace v ČR před rokem 1989

V první polovině 20. století se v Evropě těšily oblibě přírodní drogy, jakými byl kokain nebo heroin. Slovo „přírodní“ je v tomto smyslu užito pro původ uvedených látek, neboť heroin je chemicky vyráběn ze surového opia a to je získáváno z opiového máku. Kokain je též vyráběn chemickou cestou, úpravou kokové pasty získávané z listu kořene koka. Kanabinoidy, jako je marihuana, jsou látky získávané z rostliny konopí, která je jednou z nejstarších pěstovaných rostlin.

Problematika nelegálních návykových látek v České republice a v okolních státech, zejména na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Rakousku a Německu, byla do roku 1989 zcela rozdílná, obzvláště v návaznosti na politické systémy, které řídily chod společnosti v tehdejším Východním bloku. Díky hermeticky uzavřeným hranicím společnými se státy „západní kapitalistické společnosti,“ došlo k zamezení přílivu omamných a psychotropních látek, které byly ve světě hojně zneužívány. Mluvíme zde o výše zmíněném heroinu, kokainu či LSD nebo amfetaminu. Konzumenti drog na území Československa, pokud se chtěli intoxikovat jinou látkou než z (tehdy už dostupné) marihuany, získané z tajně pěstovaného konopí, extrahovali účinné látky z volně dostupných léčiv nebo z léčiv dostupných z omezeného prodeje. Extrahovali tak především kodein, který si dále synteticky upravovali na tzv. Braun. Dále byla možnost si chemicky upravit efedrin nebo pseudoefedrin, ze kterého byl vyráběn metamfetamin (pervitin), jako droga stimulačního charakteru. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let, kdy metamfetamin měl několikaletou odmlku, se tato droga vrátila zpět na scénu, její obliba rapidně vzrostla a s menšími výkyvy trvá až dodnes.

Pokud generace starších řidičů řídila motorové vozidlo pod vlivem nějaké návykové látky, bylo to zpravidla pod vlivem alkoholu. Jde především o historický vývoj drog jako takových na území tehdejšího Československa. Do roku 1989 na našem území nebyly drogy nikterak rozšířené a ani jejich užívání. V té době mladá generace měla v oblibě užívání alkoholických nápojů. To se také projevovalo v silniční dopravě počtem řidičů pod vlivem alkoholu, které převyšovalo počet řidičů pod vlivem drog. S tím, jak tuto starší „alkoholickou“ generaci stírdá

generace „drogová“, tak se logicky mění i poměr mezi „opilými“ a „zdrogovanými“ řidiči. ²

1.2. Drogová situace v ČR po roce 1989

Po rozdělení Československa se Česká republika potýkala s problematikou provázení drog přes její území, což vyplývalo z geografické polohy v srdci Evropy. Přes Českou republiku vedou trasy tzv. balkánské cesty, po které je pašován heroin z Balkánu do západní Evropy. Pochopitelně část provážených drog končí na ilegálním trhu v České republice. Tím také došlo k nárůstu drogové kriminality na našem území spočívající v dovozu, vývozu a distribuci omamných a psychotropních látek.³ V České republice se po roce 1989 začíná objevovat záliba mladší populace (přesněji lidé ve věku 15-25 let) v rekreačním užívání marihuany. Tato obliba se objevuje i v dalších státech Evropy a ve Spojených státech. Pravidelně, tedy více jak 20x za život, užívá marihuanu 15 % populace ve středním věku (15-19 let) a alespoň jednu zkušenost má ve stejné věkové kategorii skoro polovina populace (46 %). Zároveň stoupá oblíbenost extáze. Počet problémových uživatelů drog je stabilní, neroste a pohybuje se na přelomu milénia okolo 37 500 osob. ⁴

Počátkem nového tisíciletí znamenal i změnu v oblasti výroby nelegálních návykových látek ve střední Evropě. Na území České republiky se v těchto letech nejprve rozmohlo pěstování konopí ve velkém, kdy z něj vyrobená marihuana byla určena především na vývoz do západní Evropy, tak následně se rozmohla i velkovýroba metamfetaminu v ilegálních laboratořích. Na nelegální produkci jak marihuany, tak metamfetaminu se podíleli především osoby z vietnamského etnika. Mimo toto etnikum se na výrobě a vývozu podílejí i další národnosti.

² BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

³ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

⁴ *Drogy-info.cz Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2001*. [online]. 2002 Dostupné z: <https://www.drogyinfo.cz/publikace/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-ostavu-ve-vecich-drog-v-ceskerepublice-v-roce-2001/> [cit. 2024-02-1].

Především v případě ilegální výroby a vývozu metamfetaminu jsou zapojeni jak Slováci, tak Češi ale i Poláci, Maďaři, Bulhaři či další osoby ze zemí bývalé Jugoslávie. Jejich další trestná činnost spočívá i v nelegálním dovozu prekurzoru, tedy efedrinu a pseudoefedrinu, určeného k výrobě metamfetaminu. V souvislosti se zvýšenou produkcí drog v České republice se zvýšil i počet a objem záchytů těchto drog a následným zvýšeným počtem pravidelných uživatelů, což se odráží též v provozu na pozemních komunikacích a s tím spojených přestupků.⁵

1.3 Současný stav

Aktuální drogová scéna v České republice nám ukazuje, jaké návykové látky jsou v populaci nejčastěji užívány, a lze se s nimi tedy setkat v souvislosti s řízením motorových vozidel. Nejčastěji užívanou nelegální drogou v České republice jsou konopné látky. Tu k roku 2023 vyzkoušelo 22-37 % osob starších 15 let. Další příčku obsadila extáze, kdy ji 7 % osob starší 15 let alespoň jednou zkusilo. Následují halucinogenní houbičky 7 % prvouživatelů, kokain někdy zkusilo 4-7 % a pervitin 2-7 %.⁶

V posledních letech se začíná těšit oblibě uživatelů nová návyková látka jménem Kratom. Kratom je psychoaktivní látka pocházející z rostliny *Mitragyna speciosa*, která roste převážně v Jihovýchodní Asii. V zemi původu je kratom konzumován žvýkáním nebo louhováním sušených listů. Do České republiky, Evropy a dalších západních zemí je vyvážen v podobě zeleného až tmavě zeleného prášku. Ten se poté konzumuje s vodou, čajem či slazeným nápojem. Je ho možné též zakoupit v tabletách a i v podobě tekutého extraktu. Má účinky podobné opiátům, kdy navozuje analgezii, mírnou euforii s nepříznivým účinkem na centrální nervový systém jako tradiční opiáty. V malé dávce kratom působí obdobně jako kokain nebo pervitin. Uživatel pociťuje navýšený nárůst energie, euforie, zlepšení nálady nebo pozornosti. Z tohoto důvodu jej užívají především mladší generace. V případě vyššího dávkování má kratom sedativní účinky

⁵ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

⁶ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

srovnatelné s užitím morfia nebo heroinu. Uživatel se cítí klidněji, uvolněněji, bez stresu nebo napětí. ⁷ Zkušenost s užitím kratomu alespoň jednou v životě uvedlo 6 % respondentů ve věku 15+ let. V posledních 12 měsících užila kratom 3 % dospělé populace, nejčastěji lidé ve věku 25–29 let a 20–24 let.⁸ Aktuálně v České republice dominuje prodej a spotřeba metamfetaminu a konopných drog. Na úrovni dosud legálních (k 1. únoru 2024) návykových látek je v populaci velmi rozšířená konzumace, již výše uvedeného, kratomu a hexahydrocannabinolu (HHC). Mezi dětmi pokračoval v roce 2022 trend zneužívání nikotinových sáčků a dalších různých variant ne-tabákových produktů, které nebyly v roce 2022 legislativně regulovány. (zákonem číslo 65/2017 Sb.) HHC je polosyntetický kanabinoidy, který se v malých koncentracích vyskytuje v rostlině konopí. Jedná se o látku, která není farmakologicky prozkoumána, nicméně se předpokládá, že integruje s kanabinoidními receptory podobně jako THC. Snadná výroba z látky CBD a tedy jeho nízká cena jej v roce 2022 zařadila mezi nejvíce oblíbené kanaioidy. HHC zaujalo přední místo mezi legálními náhražkami za potentní THC konopí. Prodává se jako součást náplní do e-cigaret, je aktivní složkou vapovacích per, jsou jí napuštěny palice technického CBD konopí a je dokonce přidávána do želatinových medvídků, sušenek nebo brownies. Prodej CBD a HHC nebyl dlouhou dobu v České republice nikterak regulován, prodávali se želatinové bonbonky nebo balíčky sušiny v prodejních automatech, kdy si takovýto produkt mohlo zakoupit i dítě mladší 18 let. Tyto balíčky sušiny byly vedeny jako sběratelský produkt a nikdo již nadále nekontroloval, zda právě dítě si sušinu reálně vystavilo nebo si ji s kamarády vykouřilo. Vláda v únoru 2024 schválila dočasné zařazení psychoaktivní látky HHC na seznam zakázaných návykových látek zákona č. 65/2017 Sb. Tento seznam by měl regulovat i prodej kratomu. Stalo se tak po množících se hospitalizací dětí či mladistvých po požití cukrovinek s obsahem HHC. Do budoucna by měl být prodej těchto látek možný jen v obchodech s obsluhou, ne v automatech. Prodej by měl být regulován pro

⁷ KOCÍK, M. PŘÍBRAMSKO - Kratom má narkotické vlastnosti, které kombinují psychostimulační účinky a účinky podobné opiátům. [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kratom.aspx> [cit. 2024-02-27]

⁸ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023 Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

osoby starší 18 let.⁹ Zároveň dnešní doba mobilních telefonů a sociálních sítí ulehčuje prodej a nákup omamných a psychotropních látek kdekoliv po České republice. Aktuálně nejrozšířenější platforma pro nákup a prodej drog spatřuje ředitel NPC SKPV PČR brig. Gen. PhDr. Jakub Frydrych v sociální síti Telegram. Chatové skupiny zakládané na této sociální síti mnohdy sčítají počet účastníků od 7 000 do 20 000 lidí, kdy převažuje, a v souvislosti s příchodem více než 400 000 uprchlíků z Ukrajiny, mutace na ukrajinský nebo ruský jazyk. Svě místo zde najdou i turisté, kteří do České republiky cestují převážně za zábavou a obstarat si nějakou drogu na této sociální síti je jednoduché.¹⁰ Aktuální počet lidí užívající drogy rizikově je odhadován na 46 500 lidí. Celkem 37 200 lidí užívá pervitin a 9 300 opioidy a heroin odhadem 3 000 lidí. Nitrožilně užívá drogy odhadem 42 700 lidí, tedy více jak 90 %.¹¹

Zároveň v České republice jsou i návykové látky, které jsou společensky tolerované, legální a je kontrolován jejich prodej. Mluvíme zde především o alkoholu, tabákových výrobcích a lécích.¹² Alkohol není v České republice zakázán, avšak jeho prodej je regulován. Ročně u nás zemře na následky nadměrného užívání alkoholu 6500 lidí, kdy závislost začíná nenápadně, nepozorovaně a plíživě a má mnoho rizik. Společnost k pití alkoholu je velmi tolerantní a jeho užívání se bere za normu.¹³ Užívání tabáku a jeho výrobků je považováno za jednu z nejzávažnějších příčin úmrtí na chronická neinfekční onemocnění, kterým by se dalo předcházet. Mluvíme zde o rakovině, infarktu, mozkové mrtvici, arytmií a podobně. Většina kuřáků si svou první cigaretu zapálí

⁹ Česká televize, *Vláda schválila dočasné zařazení HHC na seznam zakázaných návykových látek*, [online] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vlada-schvalila-docasne-zarazeni-hhc-na-seznam-zakazanych-latek-346043> [cit. 2024-02-29]

¹⁰ *Výroční zpráva NPC SKPV PČR za rok 2022* [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocnizprava-narodni-protidrogove-centraly-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-28]

¹¹ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

¹² *Národní zdravotnický informační portál, Legální návykové látky*, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/rejstrikovy-pojem/353> [cit. 2024-02-29]

¹³ *Národní zdravotnický informační portál, Alkohol*, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/kategorie/41-alkohol> [cit. 2024-02-29]

ještě před dovršením dospělosti. Kolem 70 % pravidelných kuřáků by nejráději s kouřením přestalo.¹⁴

2. Užívání vybraných drog řidiči motorových vozidel

Moderní doba je uspěchaná. Lidé jsou ve stresu, unavení, neustále zaneprázdnění, je po nich požadován velký výkon a nezbývá jim mnoho času na rodinu, přátele, kvalitní spánek nebo koníčky. Někteří tyto nepříjemné situace bohužel řeší nevhodným a neadekvátním způsobem, kdy sáhnou po alkoholu, lécích nebo dokonce návykových látkách. Většina z nich si neuvědomí možná rizika a i po požití látky usednou za volant motorového vozidla, kdy v těle zůstanou zbytkové stopy po požití. Rostoucí obliba v užívání nealkoholových látek, zejména u mladé generace, má vliv na situaci v silniční dopravě v tom smyslu, že se zvyšuje i počet řidičů řídících pod vlivem těchto látek. V naší společnosti se užívání omamných a psychotropních látek staví do kategorie diskutovaných. V prvním ročníku na střední škole se s drogou setkalo až 29 % dětí. Nejčastěji s konopnými látkami nebo extází.¹⁵ Následuje období dospívání, kdy mladí lidé zkouší, co jejich tělo zvládne, zkouší nové příležitosti a v neposlední řadě si udělají i řidičský průkaz. Mnohdy experimentování s omamnými látkami souvisí i s řízením motorového vozidla, kdy si nejsou vědomi delšího časového horizontu, než omamná látka nezanechá v jejich těle žádné stopy. Při řízení motorového vozidla je potřeba, aby řidič byl soustředěný, koncentrovaný a aby správně zvládl ovládat motorové vozidlo. V případě užití návykové látky se jeho soustředěnost, koncentrovanost a schopnost reagovat na vzniklé situace na pozemní komunikaci snižuje a je zde větší riziko dopravní nehody. V případě spojení návykových látek a užití alkoholu se řidič motorového vozidla stává doslova „jedoucím nebezpečím“. Tomu odpovídá i zvýšený počet dopravních nehod, kdy v roce 2023 bylo způsobeno 116 dopravních nehod, kdy u řidiče byla zjištěna přítomnost alkoholu i

¹⁴ Národní zdravotnický informační portál, *Kouření a další užívání tabáku a nikotinu*, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/kategorie/46-koureni-uzivani-tabaku-nikotin> [cit. 2024-02-29]

¹⁵ Česká televize: *Zkušenost s drogami má podle evropské studie 29 procent dětí mezi 15 a 16 lety* [online] <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zkusenost-s-drogami-ma-podle-evropske-studie-29-procent-deti-mezi-15-a-16-lety-346487> [cit. 2024-02-28]

drog. Oproti roku 2022, kdy bylo dopravních nehod zaviněno 70, jde o nárůst o 46 případů. Celkový počet dopravních nehod, kdy byl řidič pozitivně testován na přítomnost omamných a psychotropních látek, byl za rok 2023 celkem 437. Alkohol byl součástí dopravních nehod u 4 766 případů.¹⁶ V dalších podkapitolách bych se ráda zaměřila na skupinu vybraných omamných a psychotropních látek, které nejen zaznamenává test DrugWipe 5 SP, který PČR používá ve své praxi, ale taky na skupinu látek, se kterými jsem se sama měla tu čest poznat v případě řidičů pod vlivem OPL a jsou, dle mého názoru, nejrozšířenější.

2.1. Kokain

Kokain je krystalický alkaloid. Ve svém pevném skupenství se mele na prášek, míchá se s dalšími látkami a obvykle se šňupe nebo se rozpouští ve vodě a užívá se nitrožilně. Kokain se nedá kouřit, jelikož má vysoký tavný bod. Základní forma práškového kokainu je crack, který není bílý, ale spíše nažloutlý až hnědý. Kokain se řadí do skupiny drog stimulačních. Potlačuje chuť k jídlu a zároveň působí jako lokální anestetikum. Stahuje krevní cesty, tělesnou teplotu, krevní tlak a srdeční tep. Působí spíše mírně, a proto lékařům trvalo jistý čas, než přistoupili na myšlenku, že může škodit zdraví a být návykový, a to jak psychicky tak i fyzicky. Někteří lidé jsou schopni užívat kokain rekreačně, aniž by to mělo na jejich život negativní dopad.¹⁷ V současnosti je kokain dostupný všem skupinám naší společnosti. Již o něm neplatí, že je to droga jen pro bohaté, jelikož průměrná cena v roce 2023 byla okolo 2 000 Kč za 1gram.¹⁸ Kokainu se slangově říká „kokeš, kokos, káčko, pudr, sníh, uhlí, cukr nebo candy“.

2.1.1. Intoxikace a její příznaky

Kokain je nejvíce spojován se šňupáním, obvykle v podobě tenké bílé čáry („lajny“) prášku na hladkém podkladě. Nejspíš už to každý z nás viděl alespoň

¹⁶ Policie České republiky, *Statistika nehodovosti* [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d> [cit. 2024-02-28]

¹⁷ NAISHOVÁ, N., SCOTT, J., *Kokain – životopis*. 1. vydání, Praha: Volvox Globator, 2014, ISBN 978-80-7207-976-6

¹⁸ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

jednou ve filmu nebo v televizi. Bílý prášek se rozdělí pomocí kreditní karty na dávky lajny a uživatel si pomocí bankovky stočené do ruličky vdechne nosem. Kokain lze rovněž pojídat nebo podávat nitrožilně, tedy injekcí přímo do žíly.¹⁹ Tyto formy aplikace vyvolávají rychlý nástup účinku, kdy droga je prakticky okamžitě dostupná v krevním oběhu. Po intoxikaci kokain působí stimulačně na centrální nervovou soustavu, dostavuje se pocit zvýšené výkonnosti, hyperaktivita, někdy též agresivita. Zpočátku je patrné zlepšení nálady, zvýšení sebedůvěry až pocit nadřazenosti. Jsou popisovány též stavy sexuálního vzrušení. Euforický účinek trvá přibližně jednu až dvě hodiny, kdy potom následuje pocit deprese a podráždění. Chroničtí uživatelé kokainu trpí psychózami, paranoiou a též halucinacemi. Projevuje se nechutenství, v jehož důsledku dochází k úbytku tělesné váhy. Místa vpichu opakovaným užíváním jsou poškozená, mohou se zanítit.²⁰

2.1.2. Schopnost řídit po požití

Po intoxikaci kokainem se jedinec projevuje podobně jako po intoxikaci pervitinem. Uživatel má zvýšené sebevědomí, které se projevuje razantní a agresivní jízdou, jedinec často překračuje povolenou rychlost a páchá jeden přestupek za druhým. Vzhledem ke sníženému úsudku na realitu okolního prostředí nevnímá řidič pod vlivem kokainu relativní nebezpečí v okolí a podceňuje situaci v silničním provozu a zároveň přeceňuje sebe, respektive vzhledem ke svému zvýšenému sebevědomí a pocitu neohroženosti a nadřazenosti si takovýto řidič myslí, že zvládne všechny situace v provozu bez sebevětších problémů.²¹

2.2. Amfetamin a metamfetamin

V této podkapitole bych se ráda věnovala droze, která Česko proslavila na drogové scéně snad nejvíce. Jedná se o pervitin. Jde o krystalický prášek bílé či nažloutlé barvy, který je dobře rozpustný ve vodě nebo v alkoholu. Užívá se kouřením, šňupáním, orálně nebo nitrožilně. Pervitin se v České republice vyrábí

¹⁹ DVOŘÁK, O. *Já, droga*. 1.vydání, Praha: Grada Publishing, 2023, ISBN 978-80-271-3759-6

²⁰ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

²¹ tamtéž

již od osmdesátých let minulého století, kdy je navíc velice populární v sousedních státech. V Česku se pro výrobu pervitinu, tedy prekurzor, používá pseudoefedrin, který se extrahuje z volně prodejných léčiv nebo efedrin.²² Pervitin jako svou primární drogu ve studii Multiplikátor 2022 uvedla většina dotázaných uživatelů, mluvíme o 77 %. Cena za 1 gram pervitinu se v roce 2023 pohyboval okolo 1 000 Kč.²³ Slangově se pervitinu říká „*piko, píрко, parno, mouka, křída, žito, kameny, prach, perník, peří, speed, zob nebo štěstí v prášku*“.

2.2.1. Intoxikace a její příznaky

Pravidelní uživatelé pervitinu se intoxikují drogou klidně i několikrát denně. Vzhledem k jejich závislosti a toleranci organismu na tuto drogu si ji potřebují aplikovat již pro pouhé „udržení“ stavu, ve kterém se dá existovat. Účinky pervitinu jsou provázeny tělesnou i duševní stimulací, zvýšením bdělosti, snížením či odstraněním únavy a chuti k jídlu, vztahovačností, hyperaktivitou a zvýšenou energií. Účinky této drogy obvykle trvají 6 až 8 hodin, ale mohou trvat až 24 hodin. Vysoce návykový pervitin spaluje tělesné energetické rezervy a vytváří ničivou závislost, kterou lze utišit jedině stále větším množstvím drogy. Urychluje psychomotorické tempo, způsobuje motorický neklid – typická je tzv. „vykroucenost“. Zvyšuje krevní tlak a tep, stoupá dechová frekvence. Zorničky jsou rozšířené a zvyšuje se riziko křečí. Ustupuje pocit únavy, organismus pracuje s vypětím sil, až do vyčerpání organismu. Uživatel nemá potřebu spánku. Účinek pervitinu nastupuje u nitrožilní aplikace ihned, u šňupání za 5-10 minut, při užití spolknutím do 1 hodiny. Po odeznění účinku se dostavuje fáze deprese s hlubokými pocity vyčerpání a celkovou skleslostí.²⁴ Užíváním pervitinu může vyústit v nebezpečný stav jménem toxická psychóza, která má řadu symptomů. Mohou se zde objevit zrakové nebo sluchové halucinace, úzkost, paranoia, delirium nebo bludy. Blud z hlediska psychiatrie je nevyvratitelné nepravdivé

²² BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

²³ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

²⁴ *Národní zdravotnický informační portál, Amfetaminy a jejich deriváty: speed a pervitin* [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/261-amfetaminy-a-jejich-derivaty> [cit. 2024-02-28]

přesvědčení vzniklé na nesprávném pochopení reality. Při toxické psychóze je uživatel nebezpečný sobě a okolí, zejména pokud se dostaví pocit všemocnosti.²⁵

2.2.2. Schopnost řídit po požití

Zvýšený pocit sebevědomí po intoxikaci pervitinem posouvá hranice pudu sebezáchovy, čehož uživatelé využívají, aby si troufli vykonávat činnost, které by nebyli za normální situace schopni. Často pod vlivem této drogy řídí motorová vozidla, závodí v nočních hodinách ulicemi měst a jsou také velice nebezpeční nejen sobě ale také svému okolí. Pokud v této situaci jsou zastaveni hlídkou policie, často ujíždějí, jelikož drogou ovlivněné sebevědomí jim dává jistotu a přesvědčení, že jsou schopni pronásledujícím hlídkám ujet. Přecenění svých schopností, zkreslené vnímání reality a agresivní jízda zpravidla vede k nezvládnutí vozidla a následně k dopravní nehodě s tragickými následky. Uživatel pervitinu trpí často tzv. mydriázou (rozšíření zornice lidského oka), kdy oko má zhoršenou reakci na světlo, takže reakce na protijedoucí vozidlo, které řidiče pod vlivem oslnilo, je zhoršená. Při silniční kontrole je to jeden z ukazatelů, že by mohl být řidič pod vlivem návykové látky. Zjistit rozšířené zornice jde pomocí svítilny, kdy policista nesmí světlo zamířit přímo do oka, ale ze strany.²⁶

2.3. Kanabinoidy

Kanabinoidy jsou látky získané z rostliny konopí, které je jednou z nejstarších pěstovaných rostlin a byla známá již od dávných kultur. Marihuana má dlouhou historii v užívání jako lék proti bolesti. V České republice se konopí pěstuje jako tzv. technické, kdy se jedná o odrůdu s mizivým obsahem účinné látky THC, kdy se využívá především v textilním průmyslu nebo ve stavebnictví.²⁷ V České republice je nejrozšířenější a zároveň zakázanou látkou droga zvaná marihuana, která má v sobě větší než jedno procento THC. Drogu samotnou tvoří sušené květenství samičích rostlin a horních listů konopí. Květenství je více květů na společném stonku. U marihuany je nejčastější způsob užití kouření, ve formě

²⁵ DVOŘÁK, O. *Já, droga*. 1.vydání, Praha: Grada Publishing, 2023, ISBN 978-80-271-3759-6

²⁶ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

²⁷ tamtéž

ubalené cigarety. Účinky se dostavují během několika minut s maximem do 30 minut a následně odeznívají po dvou až čtyřech hodinách. Můžeme se také setkat s čím dál víc rozšířenějšími marihuanovými koláčky, kdy uživatel dostane do těla THC ústy. Účinky těchto koláčků nastupují později než při kouření marihuanové cigarety. Mluvíme o horizontu od půl hodiny do dvou hodin. Riziko těchto koláčků, popřípadě se můžeme setkat i s podobnou pochutinou, je to, že strážník vlastně neví, kolik marihuany užil a tím, že nástup drogy je pomalejší, je zde zvýšené riziko předávkování se. Tedy nežádoucí příznaky spojené s konzumací potravin s THC jsou často mnohem závažnější než po samostatném koření marihuany. V České republice je zastoupena přítomnost THC v ještě jedné droze, která stojí za zmínku a tou je hašiš. Hašiš představuje koncentrovanější formu marihuany, kdy jeho účinky jsou až osmkrát silnější než u prosté marihuany.²⁸ V případě hašiše se jedná o pryskyřici, která se za pomoci tepla a tlaku stlačuje do hašišových bloků. Marihuana je oblíbenou drogou nejen u generace mezi osmnácti až třiceti lety, tedy zpravidla již vlastníků řidičského oprávnění, ale také u odrostlejší generace třicátníků až čtyřicátníků, kteří si navykli užívat marihuanu v devadesátých letech minulého století, kdy jim bylo okolo dvaceti let, a marihuana sílila na popularitě. Ovšem není výjimkou, že marihuanu zkusí i děti mladší 18 let. Pravidelní uživatelé marihuany její konzumaci berou jako běžnou součást každodenního života, tak jako ostatní pijí kávu, oni „hulí trávu“. Vedle pravidelných uživatelů jsou i příležitostní uživatelé, kteří užívají marihuanu nejčastěji o víkendech, ve večerních hodinách nebo na hudebních akcích.²⁹ Cena za 1 gram marihuany s různým procentem obsahu THC se v roce 2023 pohybovala okolo 200 Kč. V případě hašiše byla v roce 2022 zjištěna cena u jednoho případu a to 1 gram za cenu 500 Kč.³⁰ Slangově se marihuaně říká „brko, ganja/gandža, hemp, hulčo, hulení, joint, marjánka, matroš, špek, skéro, tráva, travka, nebo zelí“.

²⁸ DVOŘÁK, O. *Já, droga*. 1.vydání, Praha: Grada Publishing, 2023, ISBN 978-80-271-3759-6

²⁹ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

³⁰ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

2.3.1. Intoxikace a její příznaky

Kanabinoidy vyvolávají psychotické stavy, kdy už malé množství THC zvyšuje tepovou frekvenci, krevní tlak a pocit sucha v ústech. Marihuana ovlivňuje psychický stav osoby, její náladu a tu ne vždy pozitivně. Po intoxikaci THC se dostávají euforické stavy, které jsou spojeny s veselou náladou, bezstarostností, družností, euforií a uvolněním. Člověk je schopen spontánně a bez jakéhokoliv podnětu prožívat záchvaty smíchu. Po odeznění euforie se dostává silná touha po jídle (slangově „*hulíhlad*“). Někdy se může stát, že se člověk dostane do stavu úzkosti, deprese, halucinací, psychózy a podezíravosti. Na marihuaně vzniká silná psychická závislost, pokud drogu jedinec nemá, může se u něj projevit psychický abstinenční syndrom, podrážděnost, náladovost, neklid, skleslost, panika až agrese.³¹ Proto někteří lidé tzv. „*hulí trávu*“ aby se uklidnili. Důležitým znakem intoxikace kanabinoidy jsou oči. Ty jsou u uživatelů konopí zarudlé, lesklé a jejich zornice jsou rozšířené.

2.3.2. Schopnost řídit po požití

Uživatelé marihuany jako řidiči motorových vozidel jsou nevyzpytatelní a jsou pro veřejnost ohrožující. Po odeznění intoxikace se řidiči projevují celkovým útlumem. Řidič působí ospalým dojmem, reaguje zpomaleně, je nepozorný, přehlíží dopravní značky, nerespektuje chodce na přechodech nebo bezdůvodně mění rychlost vozidla. Vzhledem k rozšířeným zorničkám, hrozí nebezpečí oslnění protijedoucím vozidlem a následná nesprávná reakce s vozidlem. Také se mění úsudek jednotlivce v odhadu vzdálenosti a času, tím pádem je dáno větší nebezpečí ve vztahu řízení motorového vozidla.³²

2.4. Opiáty

Opiáty jsou návykové látky především s tlumícím účinkem. Mezi nejznámější opiáty se řadí heroin, morfium, kodein, braun a v poslední době nový, nebezpečný fentanyl. Heroin se řadí v České republice k nejméně užívaným

³¹ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

³² tamtéž

látkám. Zároveň se ale jedná o jednu z nejbezpečnějších návykových látek na světě. Tu v České republice dle studie Multiplikátor 2022 uvedlo jako svoji primární drogu jen 3,2 %³³ Jedná se o látku, která byla vyrobena v 19. století jako lék proti bolesti jako náhrada za návykový morfin. Jedná se o prášek či granulát, kdy prášek může mít různé barvy od bílé, béžové až po hnědou a doprovází ho slabá octová vůně. Není výjimkou, že se vyskytuje jako tekutý roztok pro nitrožilní aplikaci. Způsob užití heroinu je tedy buď nitrožilně nebo kouřením či šňupáním. Heroin funguje podobně jako morfin, jen je asi 5x až 10x silnější. Heroin je na území České republiky dovážen v zásilkách, kdy Česko je nejen cílovou zemí ale také i tranzitní. Kvůli zvýšení objemu drogy a zvýšení zisku od něj pouliční dealeři přidávají různé příměsi (od rozdrčených léků přes kofein, cukr až po omítku ze zdi). Z původní čisté drogy tak vzniká droga špinavá, která má mnohonásobně destruktivnější účinky na lidský organismus a způsobuje ještě výraznější závislost.³⁴ V případě heroinu se částka za 1 gram pohybuje v průměru okolo 1 200 Kč.³⁵ Slangově se heroinu říká „háčko, herák, héro, Herodes, béčko, braun, šutr nebo thajská kočka“.

2.4.1. Intoxikace a její příznaky

Intoxikace heroinem se projevuje útlumem centrálního nervového systému. S tím úzce souvisí subjektivně vnímané zpomalení všeho dění, člověk prožívá okolní svět jako klidnější, méně náročný. Heroin způsobuje nevolnost, hučení v uších, pocit tepla v obličeji nebo miózu (zúžení zorniček). Proto je dobré se v rámci silniční kontroly zaměřit na oči kontrolované osoby. Někteří uživatelé popisují pocit uvolnění, subjektivně vnímané zvýšení energie a schopnost podat vyšší výkon, kdy příčinou je odstranění únavy spojené se stresem. Závislost na opiátech způsobují i vedlejší nežádoucí účinky, do kterých se řadí snížení funkce střev vedoucí k zácpě, svědění celého těla, zvracení nebo zadržování moči. Akutní intoxikace člověka je velice riziková. Nejen že opakované užívání heroinu

³³ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

³⁴ *Národní zdravotnický informační portál, Heroin* [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/247-heroin> [cit. 2024-02-29]

³⁵ CHOMYNOVÁ, P., a spol. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023* Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

vede velice rychle k těžké závislosti, ale uživatel svoji dávku navyšuje, protože ta předchozí mu již nestačí. Tedy rozdíl mezi účinnou dávkou a dávkou smrtelnou je velice malý. Heroin způsobuje celkový útlum člověka, kdy je riziko možného vdechnutí žaludečního obsahu při zvracení, zpomalením tělesných funkcí, které je nebezpečné zejména útlumem dechové centra s následkem smrti.³⁶

2.4.2. Schopnost řídit po požití

Po intoxikaci se jedinec projevuje celkovým útlumem, zpomalením motoriky a prodloužením reakčního času. Nebezpečná je i apatie, ospalost a již zmíněné zúžení zornic, které zhoršuje vidění za šera. Jeho působení na pozemní komunikaci je rizikové, jelikož se jeho reakční schopnosti snižují a není schopný zareagovat na vzniklou situaci včas. Za zmínku zde stojí i to, že komunikace s takovýmto uživatelem je náročná, někdy až nebezpečná. Ve chvíli kdy uživatel trpí abstinenčními příznaky, je schopen udělat cokoli, aby se svých útrap, jako bolesti a nevolnosti, zbavil. Takovýto člověk má ztlumené psychické procesy, nedokončuje věty, má zhoršenou pozornost a je celkově otupělí. Je tedy důležité s takovýmto člověkem hovořit nahlas, jasně, srozumitelně a stručně.³⁷

3. Zákonné ustanovení pro provádění silniční kontroly

V rámci bezpečnosti na pozemních komunikacích vykonává dohled nad silničním provozem několik orgánů. Mezi ně se řadí Policie České republiky, která je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie slouží veřejnosti, kdy jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.³⁸ Policie na pozemních komunikacích působí v několika případech. Nejčastěji se na

³⁶ *Prevcentrum.cz, Heroin*, [online] Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/heroin/> [cit. 2024-02-29]

³⁷ *BLAŽEJOVSKÝ, M. Drogen v dopravě*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

³⁸ § 1, § 2 z. č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky

pozemní komunikaci setkáme s policisty ze Služby dopravní policie. Ti se zaměřují zejména na dohled nad silničním provozem, řízení provozu, dopravní nehodovost, dopravní kriminalitu, oblast prevence v dopravě, řešení přestupků v silničním provozu, kontrolu technického stavu vozidel a podobně. Dále se na pozemních komunikacích setkáme s policisty z vnější služby. Tito policisté jsou zařazeni na základních útvarech Policie České republiky, jako jsou místní či obvodní oddělení, dále jsou zařazeni na Odboru cizinecké policie, Pohotovostní motorizované jednotce nebo na Oddělení hlídkové služby. Tito policisté každodenně dohlížejí na bezpečnost nejen silničního provozu ale také na bezpečnost veřejného pořádku a občanů. V rámci silničního provozu provádějí silniční kontroly za účelem zjištění a řešení protiprávního jednání, kdy jeden z jejich úkolů je odhalovat přestupky či trestné činy ve spojení s užíváním alkoholu nebo návykových látek za volantem.

Základní úkoly a organizaci Policie České republiky upravuje celá řada právních předpisů různé právní síly. Mezi nejdůležitější a nejzásadnější patří zákon č. 361/2000 Sb. zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“) a zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky. Policisté vykonávající úkoly v rámci dohledu nad silničním provozem mají okruh kompetencí vymezen zejména zákonem, k jehož provedení slouží interní akty řízení. Mezi důležité právní předpisy patří také prováděcí vyhlášky a nařízení vlády.³⁹

Oporu pro zákonné ustanovení pro kontrolu řidiče motorového vozidla najdeme v § 124 odst. 11 písm. a) zákona o silničním provozu, který říká, že policie vykonává dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích tím, že kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích a podílí se na jeho řízení. Na to navazuje další ustanovení § 124 odst. 12, které říká, že při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou policisté oprávněni zejména, podle písmene b) zastavovat vozidla a dále podle písmene g) vyzvat řidiče a učitele

³⁹ KOMÁREK, J., *Bezpečnost silničního provozu I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, 296 s., ISBN 978-80-7251-529-5

autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu⁴⁰ ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. Toto ustanovení zároveň odkazuje na zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve které je v § 20 odst. 1 uvedeno, že orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba, u které je důvodné podezření, že se požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek. Toto zároveň souvisí s § 19 z. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve kterém toto ustanovení zakazuje požívat alkoholického nápoje nebo užívat jiné návykové látky. Tedy zakazuje osobě, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, v tomto případě to zakazuje zákon o silničním provozu č. 361/2000 Sb., nesmí požívat alkoholického nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Tímto rozumíme, že příslušník Policie České republiky, a další zákonem vyjmenovaní příslušníci⁴¹, mohou vyzvat řidiče jakéhokoliv motorového vozidla k podrobení se orientačnímu testu nebo odbornému lékařskému vyšetření na přítomnost alkoholu nebo jiných návykových látek za volantem. Řidiče zároveň rozumíme dle § 2 písm. d), zákona o silničním provozu, jako osobu, která je účastníkem provozu na pozemních komunikacích, která řídí motorové nebo nemotorové vozidlo, anebo tramvaj. Řidičem je i jezdec na zvířeti. Motorové vozidlo je dle § 2 písm. g) nekolejové vozidlo poháněné vlastní motorovou jednotkou a trolejbus. Podrobení se testu na alkohol nebo na OPL mají povinnost jak řidiči, kteří byli právě zastaveni k silniční kontrole tak řidiči, kteří jsou účastníci dopravní nehody. Popřípadě i osoba, která vědomě požila jinou návykovou látku a svou jízdu ještě nezapočala a policista takovouto osobu přistihne před

⁴⁰ Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ § 21 odst. 1 z. č. 65/2017 Sb. . o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

započetím jízdy.⁴² Zastavovat vozidla může dle § 79 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu policista ve stejnokroji. Dále dle písmene b) vojenský policista ve stejnokroji a dále dle písmene c) strážník obecní policie ve stejnokroji. Co se týče policisty nebo vojenského policisty, tak ten nemusí mít důvod k provedení silniční kontroly, zákon mu umožňuje, jak je výše řečeno, kontrolovat dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemní komunikaci. Zatímco strážník obecní policie ve stejnokroji může zastavovat vozidla dle § 79 odst. 1 písm. c) bodu 1 před přechodem pro chodce k zajištění bezpečného přechodu osob a podle bodu 2, jestliže řidič vozidla nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Samotné fyzické zastavení vozidla upravuje § 79 odst. 2 zákona o silničním provozu, kdy stanoví, že vozidlo se zastavuje dáváním znamením k zastavení vozidla. Osoby uvedené v odstavci 1, tedy policista ve stejnokroji, vojenský policista ve stejnokroji a strážník obecní policie ve stejnokroji, dávají znamení k zastavení vozidla vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem a za snížené viditelnosti červeným světlem, kterým pohybují v horním půlkruhu. Z jedoucího vozidla dávají toto znamení kýváním paže nahoru a dolů nebo zastavovacím terčem. Policista, vojenský policista, celník nebo strážník obecní policie může z jedoucího vozidla zastavovat vozidla i rozsvícením nápisu „STOP“ podle zvláštního právního předpisu⁴³ ze směru jízdy zastavovaného vozidla, a to zepředu i zezadu. Zároveň má policista povinnost dle § 79 odst. 3 dávat znamení k zastavení vozidla včas a zřetelně s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích tak, aby řidič mohl bezpečně zastavit vozidlo a aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. V praxi to znamená, že policista, který provádí dohled na bezpečnost v provozu, si vybere vhodné místo k zastavení vozidla. Zároveň vybírá i takové místo, kde provedením silniční kontroly neohrožuje bezpečnost svou, kontrolovaného vozidla, tak

⁴² čl. 43 PPP 300/2020

⁴³ *Vyhláška 122/2015 Sb.* - Vyhláška o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky (o policejním označení)

ostatních účastníků provozu. Vhodné místo k zastavení vozidla jsou například volné autobusové zastávky, parkoviště nebo čerpací stanice.

4. Postup policistů při zjištění ovlivnění řidiče

Samostatný postup policistů při provádění silniční kontroly spočívá již ve služebním vozidle policistů. V dnešní moderní době jsou již policisté vybaveni Mobilní Bezpečnou Platformou (dále jen „MBP“), kde mají přístup k různým evidencím. Můžeme zde mluvit o registru obyvatel (ROB), registru silničních vozidel (RSV), Česká kancelář pojistitelů (CKP), evidence dálniční známky (EDAZ), pátrání po motorových vozidlech (PATMV) nebo centrální registr řidičů (CRR). Za jízdy lze tedy přes MBP zjistit, zda vozidlo, které jede třeba před vozidlem policistů, má platnou technickou prohlídku nebo zda má vozidlo pojištěné. Tuto informaci lze zjistit pouhým zadáním SPZ do systémů a následně si vozidlo „vylustrovat“. V případě, že je zjištěno, že vozidlo má jak platnou technickou prohlídku a má i správně pojištěné vozidlo, je již na posádce policejního vozidla, zda vozidlo jedoucí před ním zastaví k silniční kontrole nebo nikoliv. Dalším způsobem jak zjistit protiprávní jednání je, pokud to situace a pozemní komunikace dovolí, dojet kontrolované vozidlo pohledem zjistit, zda je třeba řidič připoutaný bezpečnostním pásem nebo jestli nedrží v ruce mobilní telefon. Popřípadě pokud je zde i silnice o více jízdnicích pruzích, může policista najet vedle kontrolovaného vozidla a zjistit, jestli je použit bezpečnostní pás, zda řidič nedrží mobilní zařízení, zda je připoután spolujezdec, zda je dítě usazeno do dětské autosedačky nebo jestli pejsek na zadním sedadle je správně připoután. Pokud policista zjistí jakékoliv protiprávní jednání nebo nikoliv a stejně se rozhodne zastavit vozidlo a osádku zkontrolovat, je povinen zastavit vozidlo pomocí světelného signálu „STOP“ a případně „STOP POLICIE“, zastavovacím terčem nebo kýváním paže nahoru a dolu.⁴⁴ Ke zvýšení bezpečnosti tohoto úkonu je možné užít současně i zvláštní výstražné znamení.⁴⁵ Z taktického hlediska je

⁴⁴ čl. 28 PPP 300/2020

⁴⁵ PPP 50/2019, kterým se stanoví zásady používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení

dobré zastavovat vozidlo zezadu. Jednak z důvodu přehledu zasahujících policistů o jízdě vozidla a případné ujíždění tak z důvodu chování řidiče za volantem. Tím je myšleno i to, zda si řidič po zastavení vozidla nepřesedl na místo spolujezdce nebo zda nevyhodil nějakou věc z vozidla. Stručně řečeno je nutné, aby zasahující policisté měli o chování řidiče po celou dobu silniční kontroly přehled a dokázali včas a správně reagovat na jakoukoliv změnu chování řidiče nebo posádky vozidla.

Ve služebním voze zpravidla bývají dva policisté, můžeme se však setkat i s tříčlennou hlídkou, popřípadě vícečlennou (družstvo SPJ Praha má až 9 členů). Z hlediska zastavování vozidla k silniční kontrole je dobré, aby řidič policejního vozidla přistupoval k řidiči kontrolovaného vozidla a spolujezdec z policejního vozidla přistupoval ke spolujezdci zastavovaného vozidla a zároveň zajišťoval kolegu u řidiče. Policista, který stojí u řidiče, ho pozdraví vojenským způsobem a současně i občanským pozdravem. Poté ho vyzve k předložení dokladů předepsaných pro řízení a provoz motorového vozidla. V praxi to tedy zní: „Dobrý den, pane řidiči, silniční kontrola. Předložte doklady předepsané k řízení a provozu motorového vozidla.“ Dle § 6 zákona o silničním provozu musí mít řidič při řízení u sebe dle písmena a) řidičský průkaz, to neplatí, pokud je držitelem platného řidičského průkazu České republiky. Dále dle písmena b) osvědčení o registraci vozidla podle zvláštního předpisu, to neplatí, pokud je vozidlo zapsáno v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu⁴⁶. Jistě zde stojí za zmínku ještě písmeno d) kdy řidič musí mít u sebe doklad o zdravotní způsobilosti, pokud jde o držitele řidičského oprávnění, který je starší 65 let a je povinen podrobovat se pravidelným lékařským prohlídkám podle § 87 odst. 1 nebo 3 zákona o silničním provozu. S tím souvisí i následující § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu, kdy je zde řečeno, že pokud řidič nemá povinnost u sebe mít některý z výše uvedených dokladů u sebe, může namísto jeho předložení prokázat svou totožnost. V praxi to tedy znamená, že pokud hlídka PČR zastaví vozidlo, které je zapsané v centrálním registru silničních vozidel (RSV) a jeho řidič má platný řidičský průkaz vydaný Českou republikou, musí hlídce poskytnout součinnost při jeho ztotožnění

⁴⁶ Zákon č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

bez jakéhokoliv dokladu, tedy stačí i ústně. Pokud tedy poskytne řidič svou totožnost ústně, tedy nahlášením svého křestního jména, svého příjmení a celého data narození, policista zadá tyto informace do MBP a řidiče si ztotožní v registru obyvatel (ROB) a centrálním registru řidičů (CRR). Zde se policistovi ukáží základní informace o řidiči. Z ROBU může policista vyčíst základní údaje o řidiči. Tedy ukáže se mu fotografie, adresa trvalého pobytu, číslo aktuálně vydaného občanského průkazu, historie jmen nebo rodné číslo. Z CCR systému lze vyčíst informace o řidiči jako takovém. Tedy informace jako číslo aktuálně vydaného řidičského průkazu, platná řidičská oprávnění, platný zákaz řízení motorových vozidle, platná blokace řidičského oprávnění, evidenční karta řidiče, harmonizační kódy nebo zda je vydaný platný mezinárodní řidičský průkaz. Policista zároveň musí zkontrolovat, zda osoba, kterou ztotožňuje je tou samou osobou, která se ukazuje v MBP. Tedy zda sedí fotografie nebo zda adresa, kterou řidič uvádí, se shoduje s tou v ROBU. V praxi samozřejmě nastanou situace, kdy se řidič neprokáže žádným platným dokladem a nadiktuje policistovi jméno, příjmení a datum narození a vydává se za někoho jiného. Může to být z důvodu, že řidič za volantem kontrolovaného vozidla má platnou blokaci řidičského oprávnění nebo má vyslovený zákaz řízení motorových vozidel. Tedy řidič kontrolovaného vozidla si je vědom, že za volantem nemá co dělat a snaží se vydávat za někoho jiného. Z tohoto důvodu je důležité, aby zasahující policista si byl jist, že ten koho kontroluje je opravdu ten, koho „vylustroval“.

Pokud je vše, co se týče prokázání totožnosti v pořádku, a řidič nemá vyslovený zákaz řízení nebo platnou blokaci řidičského oprávnění, postupuje policista k provedení dechové zkoušky. Dechovou zkoušku provádí policista s využitím měřidla určeného ke stanovení hmotnostní koncentrace etanolu ve vydechovaném vzduchu, který vzniká v plicních alveolách.⁴⁷ Povinnost řidiče podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu⁴⁸ ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, vyplývá z § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu. Na to navazuje ve stejném paragrafu odstavec 2 písm. a) kdy

⁴⁷ čl. 31 PPP 300/2020

⁴⁸ *Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů*

řidič nesmí požit alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol nebo užít jinou návykovou látku během jízdy. V § 5 odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu najdeme ustanovení, kdy řidič nesmí řídit vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Tedy před provedením odborného měření se policista dotáže kontrolované osoby, zda před jízdou nebo během jízdy požila alkohol a poté ji vyzve k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem. V praxi to tedy vypadá, že osobu policista vyzve se slovy: „Pane řidiči, v souladu se zákonem o silničním provozu Vás vyzývám k podrobení se orientačnímu vyšetření, zda nejste ovlivněni alkoholem. Vyšetření bude provedeno ověřeným analyzátozem alkoholu v dechu formou odborného měření. V případě pozitivního výsledku bude toto měření opakováno.“ Následuje samotná dechová zkouška, která trvá v odhadu do půl minuty. Výsledek zkoušky je znám hned. V případě, že řidič vozidla odborné měření odmítne, policista ho vyzve, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření. Zároveň osobu poučí, že v případě odmítnutí dechové zkoušky je na něj pohlíženo, jakoby byl pod vlivem. Aby se na odmítající osobu pohlíželo jako na osobu pod vlivem upravuje § 20 odst. 2 z. č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který říká, že pokud osoba odmítne lékařské vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

4.1. Drogy

V rámci silniční kontroly je policista oprávněn vyzvat řidiče, aby se podrobil orientačnímu vyšetření, zda neřídí vozidlo pod vlivem jiným návykových látek dle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu. K orientačnímu vyšetření přistoupí policista po nabytí podezření, že řidič požil jiné návykové látky. Podezření policista získává z chování a vystupování kontrolované osoby. Za tímto účelem se policista zaměří na chování řidiče již při vystupování z vozidla. Pozornost věnuje především jistotě jeho postoje nebo chůze, způsobům chování (například nepřirozená veselost, rozjařenost, zmatečnost, podrážděnost, řečnost, zpomalenost, deprese, neklid, agresivní chování), tělesným chování (například

pocení, zarudlé oči, neobvyklé zbarvení kůže, vyrážka v okolí úst a nosu, zápach alkoholu, viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL, zápach konopí), přiměřenosti oblečení k aktuálním povětrnostním podmínkám v době kontroly, stopám chemikálií na rukou a oděvu a jinému neadekvátnímu chování.⁴⁹

V rámci zjišťování užití omamných a psychotropních látek u řidiče je jednou ze stěžejních oblastí, které by se měl policista věnovat, zornice a jejich reagování na změnu světla. Zatímco zornice člověka, který je nikterak ovlivněn OPL jsou normální, zornice člověka, který užil marihuany, jsou rozšířené, zarudlé, lesklé a mají pomalejší reakci. Zornice uživatele opiátů, nejčastěji heroinu, jsou zúžené, někdy se uvádí až do velikosti špendlíkových hlaviček a jejich reakce na světlo je špatně zjištělná. Zornice uživatelů stimulačních drog, jako amfetamin / metamfetamin, kokain a extáze, jsou rozšířené a jejich reakce na světlo je zpomalená. Jako další oblast možnosti zjištění užití návykové látky je celková vizáž člověka. Pravidelní uživatelé drog jsou si kolikrát podobní. Jejich tělesné znaky jsou jiné na rozdíl od lidí, kteří drogy neužívají. Mezi první věc, která policistu zaujme při prvním pohledu, je celkový tělesný stav. Tedy neupravenost, vyhublost, zanedbanost, předčasný starý výraz, velká kazivost zubů a podobně. Dále to jsou tělesné reakce. Zde řadíme například bezdůvodné pocení, bezdůvodný pocit hladu, zrychlené nebo zpomalené dýchání, drbání se a podobně. Koordinace pohybů uživatelů drog je potácivá, nekoordinovaná a vypadají, jakoby byli pod vlivem alkoholu. Myšlenkový a řečový projev je též narušen. Objevuje se zde špatné vnímání prostoru, neschopnost reagovat na více pokynů zároveň, nelogické uvažování, špatné vnímání času, halucinace, zmatenost, dezorientovanost, přeskokování z myšlenky na myšlenku, nejasná výslovnost, udávání nesmyslných údajů, stále něco zapomíná a podobně. Například uživatel opiátů působí jako utlumený ale není agresivní. Jejich chování se však může rychle změnit. Mají také snížený práh bolesti, takže při policejním zákroku, při kterém bylo nutno použít donucovací prostředky, je nutné očekávat rozdílné reakce oproti normálnímu zdravému člověku. Je zde zvýšená pravděpodobnost nechtěnému ublížení na zdraví ze strany zakročujících policistů (například

⁴⁹ čl. 35 PPP 300/2020

nechtěného vykloubení ramene při použití hmatů a chvatů). Uživatelé stimulantů, nejčastěji pervitinu, bývají často hubení, mají špatnou pleť, je zde možný pach chemikálií, mají problémy s chrupem, propadlé tváře a jsou opoceni. Tím, že jsou hubení, mají však větší sílu a proto je pro jejich zvládnutí potřeba i většího počtu policistů. Uživatelé halucinogenních drog jsou často dezorientovaní, mají halucinace, nejsou orientováni místem ani časem, jsou nevypočitatelní a mohou být nebezpeční.

Jako další důležitá složka zjištění užití OPL je samotné zjištění policistů. Policisté se mohou řidiče zeptat, zda v blízké minulosti užil nějaké omamné a psychotropní látky, popřípadě co to bylo. Zde je důležité zmínit, že každá droga má jinou časovou zjistitelnost v organismu člověka. Dalším zdrojem zjištění užívání drog je minulost řidiče. V MBP má při lustraci osoby policista možnost vidět její minulost. Tyto informace čerpá především z evidenční karty řidiče (EKŘ), kde jsou dány pravomocné rozhodnutí projednaných přestupků. Policista zde čerpá informace, jako jsou vyslovené zákazy řízení a zda jsou platné, uložené pokuty, čísla řidičských průkazů, řidičská oprávnění a jejich případné blokace. Dále je to minulost v evidenci trestního řízení (ETŘ), kdy je zde možnost vidět spisy vedené PČR a postavení osoby ve spisu.

Ať už se řidič motorového vozidla k užívání drog přizná nebo nikoliv, je na zasahujících policistech, zda se rozhodnou o provedení testu na omamné a psychotropní látky.

5. Testery pro detekci drog v policejní praxi – primární detekce

Policie České republiky používá ve své praxi orientační testy na detekci drog DruWipe vyráběné firmou SECURETEC DETEKTIONS-SYSTEME AG, kdy výhradní dodavatel pro ČR a SK je společnost LT SEZNAM s.r.o. Firma Securetec byla založena v roce 1995 panem Rudolfem Zimmermannem. V současné době sídlí v Mnichově, má 40 zaměstnanců a její dceřiné společnosti sídlí v USA a ve Francii. Produktů testů DrugWipe je celá řada. Liší se mezi sebou například

počtem a druhem detekovaných drog nebo místem, ze kterého je vzorek odebírán. Testy, které policisté používají nejčastěji při silničních kontrolách, jsou testy DrugWipe řady 5SP. Jedná se o jednorázový orientační test, který je určen pro detekci až 5 skupin drog v lidských slinách nebo potu. Test detekuje přítomnost cannabisu (marihuana, hašiš, THC), amfetaminu (etxáze, XTC), metamfetaminu (pervitin), kokainu (krek) a opiátů (heroin, morfin). Test je zabalen ve stříbrném obalu, kdy na obalu jsou uvedeny důležité znaky. Najdeme zde například výrobce, datum expirace, teplotní rozmezí skladování, název testu a řady a číslo šarže. Na zadní straně obalu najdeme ampulku s vodou. Samotný test se skládá ze dvou částí. První část je bílá kazeta s integrovanou ampulkou a výsledkovým okénkem. Druhá část je modrý sběrač vzorku, který disponuje stěrovými polštářky a tabulkou výsledků. Samotný test je velice jednoduchý, přesný a jeho výsledek je znám do 8 minut pouhým okem.⁵⁰

Policista provede orientační vyšetření biologického materiálu odebraného kontrolované osobě s využitím dostupných pomůcek nebo prostředků k tomuto účelu určených, přičemž postupuje podle návodu výrobce. V případě pozitivního výsledku orientačního testu policista vyzve kontrolovanou osobu, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření. Policista nemusí provést orientační vyšetření v případě, že z chování a vystupování kontrolované osoby jednoznačně vyplývá podezření na ovlivnění návykovou látkou a požití alkoholu bylo dechovou zkouškou vyloučeno. Pokud se kontrolovaná osoba odmítne podrobit orientačnímu vyšetření, policista osobu vyzve, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření zjišťující obsah jiné návykové látky než alkoholu.⁵¹ Lékařské vyšetření je prováděno ve zdravotnickém zařízení k tomu odborně a provozně způsobilém. Policista vyplní protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou.⁵² Policie České republiky v Praze eskortuje tyto osoby do Fakultní nemocnice Bulovka do ambulance smluvního lékaře.

⁵⁰ Securetec Detektions-Systeme AG [online] Dostupné z: <https://www.securetec.net/en/>

⁵¹ čl. 35 PPP 300/2020

⁵² čl. 36 PPP 300/2020

Testovat osobu je možné dvěma způsoby. Zasahující policista si může vybrat, zda provede test ze slin anebo z potu. Testování je velice jednoduché. Pokud se policista rozhodne testovat osobu ze slin, je důležité, aby ji poučil, aby si jazykem třikrát olízla vnitřní strany tváře. Poté modrý sběrač vzorku policista vyjme z kazety a dvakrát setře sliny z jazyka, popřípadě vnitřní strany tváře. Následně policista vrátí zpět sběrač vzorku do bílé kazety a přitlačí ho tak, aby slyšel jasné dvojí cvaknutí. Sběr vzorku z potu je podobný. Policista vyjme modrý sběrač vzorku z bílé kazety a navlhčí stěrové polštářky trochou vody z přiložené ampulky. Přebytečnou vodu jednoduše setřepe. Následně navlhčenými polštářky lehce setře 5x čelo testované osoby a zacvakne, stejně jako u testování u slin, sběrač do bílé kazety. Poté celou kazetu drží svisle, integrovanou ampulku směrem dolů a jednou silně zatlačí palcem na integrovanou skleněnou ampulku tak, aby bylo cítit její prasknutí. Následných 10 vteřin ještě drží policista ve svislé poloze a poté celý test umístí na vodorovnou plochu, kdy počká na výsledek, který se objeví do 8 minut.

Po uplynutí doby je znám výsledek orientačního testu. V tabulce výsledků se v případě negativního a platného testu musí objevit tři červené linky, které se nazývají jako kontrolní. V případě platného a pozitivního testu se v tabulce výsledků objeví již zmíněné tři kontrolní linky, ty se musí objevit vždy, a další červená linka navíc, která je dle tabulky vyhodnocena jako pozitivní na určitou návykovou látku. Je možné, že se v tabulce objeví více červených linek. To značí, že osoba je pozitivní na více drog najednou. V případě silných pozitivních vzorků může být výsledek viditelný již za tři minuty. V případě lehce zabarvených nebo neúplných testovacích linek je výsledek brán jako pozitivní. V případě pozitivního testu je výsledek brán jako indikátor pro důvodné podezření užití návykové látky. Pozitivní orientační test není brán jako důkaz, v tom případě se vždy musí provést lékařské vyšetření. Pro vyhodnocování testů je důležité světlo, pokud to situace vyžaduje, je nutné si na test zasvítit například baterkou.

Policista seznámí kontrolovanou osobu s výsledkem testu. V případě pozitivního výsledku se policista dotáže osoby, zda užil v blízké minulosti nějakou drogu a následně ji vyzve k podrobení se lékařskému vyšetření za účelem odběru

biologického materiálu u smluvního lékaře. V případě, že řidič vozidla orientační vyšetření testem DrugWipe odmítne, policista ji rovnou vyzve k lékařskému vyšetření. Zároveň osobu poučí, že v případě odmítnutí orientačního testu a lékařského vyšetření je na něj pohlíženo, jakoby byl pod vlivem. Aby se na odmítající osobu pohlíželo jako na osobu pod vlivem upravuje § 20 odst. 2 z. č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který říká, že pokud osoba odmítne lékařské vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem jiné návykové látky. Z policejní praxe vyplývá, že je vhodné si celý zákrok policistů dobré natočit na služební kameru. V případě odmítnutí lékařského vyšetření policejní orgán zasílá kamerový záznam se spisovým materiálem na správní orgán, kde je záznam brán jako důkaz a správní orgán má následně lepší představu o proběhnutém zákroku. Policista následně na místě sepíše oznámení o přestupku, které následně odesílá na věcně příslušný správní orgán. V případě, že osoba souhlasí s odběrem biologického materiálu u smluvního lékaře, policista ověří správné zaparkování vozidla tak, aby netvořilo překážku v provozu na pozemní komunikaci, a vyzve řidiče, aby si vozidlo zajistil. Pokud to situace dovolí, zasahující policista si zjistí místo deliktu a místně příslušné oddělení. Dále o celé věci informuje pracovníka operačního řízení (dále jen jako „IOS“). Před nástupem osoby do služebního vozidla je vhodné zvážit omezení osoby na osobní svobodě. Zde se nabízí ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) z. č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, který říká, že policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit jasně objasnění věci. Cílem tohoto zajištění je buď zamezení jednání, které porušuje veřejný pořádek a bezpečnost. Důvodnou obavu z pokračování v protiprávním jednání lze zde vykládat jako hrozbu opakování protiprávního jednání. Maření řádného objasnění věci lze vykládat tak, že přítomnost osoby je nutná k zajištění stop prokazující její jednání. Tedy situaci, kdy řidič sám říká, že po provedení lékařského vyšetření bude v protiprávním jednání pokračovat nebo v průběhu policejního zákroku sice souhlasí s odběrem biologického materiálu, ale s policisty nespolupracuje. V případě, že osoba s policisty spolupracuje a souhlasí s odběrem biologického materiálu, nejsou zde naplněné důvody pro zajištění osoby dle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o Policii

České republiky, jelikož osoba nemaří řádné objasnění věci a nevyhrožuje v pokračování v protiprávním jednání. Nejsou zde dány ani důvody pro předvedení dle § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR, ani důvody zadržení dle § 75 či 76 trestního řádu.⁵³ Tedy osoba se neomezuje na osobní svobodě, avšak policista ji převáží ve vozidle jako osobu, která souvisí s plněním služebních úkolů.⁵⁴

6. Stanovení hodnoty protiprávního jednání – sekundární detekce

Příslušníci Policie České republiky v Praze, v případě podezření na užití OPL a v případě, že řidič neodmítne lékařské vyšetření, převezou řidiče do zdravotnického zařízení, které je odborně a provozně způsobilé provést lékařské vyšetření. PČR má svého sjednaného smluvního lékaře ve Fakultní nemocnici na Bulovce na Praze 8. Do jeho ambulance vozí policisté osoby zadržené, zajištěné, zatčené či jinak omezené na osobní svobodě nebo osoby, které potřebují prohlídku lékařem při plnění policejních povinností. V případě poslední možnosti jsou zde na mysli osoby pod vlivem návykové látky, u kterých je nutno zajistit odběr biologického materiálu pro další šetření ve věci. Doba, která je důležitá pro detekování omamné a psychotropní látky v krvi je důležitá, proto je dáno, že policisté musí podezřelou osobu převézt k lékaři do jedné hodiny od doby, kdy vyšlo najevo podezření.⁵⁵ U smluvního lékaře zdravotní personál, zpravidla sloužící sestřička, odebere řidiči biologický materiál vhodný k toxikologickému zkoumání (krev a moč) a následně lékař provede potřebné vyšetření. Sestřička odebere krev zpravidla z loketní žíly. Krevní vzorek se odebírá do dvou suchých a čistých zkumavek o obsahu přibližně 8 ml. V případě kokainu se zároveň použije konzervační látka, např. fluorid sodný, k déletrvajícimu skladování a k zabránění enzymatického rozkladu labilních substancí. Plné zkumavky se spolehlivě uzavřou

⁵³ ŠTEINBACH, M a spol., *Zákon o policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s.

⁵⁴ čl. 18 NMV 33/2011

⁵⁵ *Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, Odbor služby pořádkové policie, Kontrola řidiče pod vlivem NL – sjednocení postupu při odhalování deliktů v silničním provozu pod vlivem návykových látek, vedeno pod č.j. : KRPA-15367-1/ČJ-2022-0000PZ*

a označí se jménem osoby, datem narození s časovým údajem o odběru krve. Moč se zpravidla odebírá do cca 50 ml čistých, jednorázových nádob, kdy je zde vhodný dozor zdravotnického pracovníka.⁵⁶ Následně se z poskytnuté moče provede test na OPL metodou Imunochemického screeningu. To je vhodné pro počáteční vyšetření, kdy tyto metody jsou cíleně zaměřené na záchyt vybraných skupin návykových látek nejčastěji právě v moči. Tyto metody mají pouze orientační charakter. Následně sestřička přelije zbylou moč do zkumavek a označí ji stejně jako zkumavky s krví.⁵⁷

Metoda používaná toxikologickou laboratoří, Soudního lékařství 2. LF UK, Fakultní nemocnicí Bulovka spočívá v kapalinové chromatografii s vysokorozlišovací tandemovou detekcí hmotnostních spekter (LC-MS). Tato metoda je specifická konfirmační metoda vhodná pro přesnou identifikaci široké škály omamných a psychotropních látek a léčiv a jejich metabolitů. Laboratoř splňuje veškeré podmínky Národní autorizační středisko pro klinické laboratoře při ČLSJEP a pravidelně se účastní mezilaboratorních porovnávacích testů pro zajištění a deklaraci jakosti vydávaných výsledků. V odebraném krevním vzorku musí být znalcem v oboru zdravotnictví odvětví toxikologie provedena konfirmace (potvrzení) orientačního nálezu návykové látky ve slinách. Cílem této konfirmace je vyloučit možnou falešnou pozitivitu orientační imunochemické detekce ve slinách (test DrugWipe) a stanovit krevní koncentrace oddělených individuálních návykových látek specifickou metodou, nikoliv detekovat imunochemicky celé skupiny příbuzných látek.⁵⁸

S účinností zákona číslo 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, je stanoveno § 24, že náklady na odborné lékařské vyšetření hradí poskytovateli osoba, která vyzve k vyšetření, v tomto případě Policie ČR. V případě pozitivního výsledku se úhrada za dopravu do zdravotnického zařízení,

⁵⁶ Z praxe autorky vyplývá, že lidé pod vlivem OPL schválně prodlužují dobu odběru, popřípadě se nebojí „moč“ nabrat ze záchodové mísy a předložit ji sestřičce jako svou vlastní moč

⁵⁷ *Ministerstvo zdravotnictví ČR, Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, částka 9, vydáno 27. listopadu 2012, Praha, 2012*

⁵⁸ *Stanovisko výboru České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie k průkazu ovlivnění řidiče návykovou látkou ze dne 04.06.2014*

za odborné lékařské vyšetření a za vyšetření odebraného biologického materiálu požaduje od osoby vyšetřované.

Droga	Minimální doba	Maximální doba
Kokain	1 - 3 hodiny	2 - 4 dny
Amfetamin	2 - 7 hodin	2 - 4 dny
Metamfetamin	1 - 4 hodiny	2 - 4 dny
Kanabinoidy	6 - 18 hodin	Občasný uživatel: až 10 dní, pravidelný uživatel: 30 dní a více
Heroin	2 hodiny	2 - 3 dny

Tabulka č. 1 – Minimální a maximální doba detekce drog v organismu

Zdroj: BLAŽEJOVSKÝ, M. Drogy v dopravě. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

7. Právní úprava protiprávního jednání

Jak již bylo výše zmíněno, řidič motorového vozidla má dle zákona dané povinnosti. V případě porušení těchto povinností se řidič dopouští protiprávního jednání, kdy za toto jednání je sankcionován dle zákona. V případě této diplomové práce bude níže vysvětleno protiprávní jednání v rovině přestupkové a následně v rovině trestného činu. Rozdíl, kdy byl řidič ovlivněn návykovou látkou či nikoliv je založen na odběru biologického materiálu a následném zjištění hodnoty obsahu návykové látky v krevním vzorku řidiče. Limitní hodnoty, kdy lze mluvit o řidiči ovlivněného návykovou látkou, je stanoveno Nařízením vlády č. 41/2014 Sb., Nařízení vlády o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. Na to navazuje Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, sp. zn. Tpjn 300/2020, které stanovilo minimální hladinu návykové látky v krvi, kdy se řidič nachází ve stavu vylučujícím způsobilost a lze toto protiprávní jednání řešit v rovině trestněprávní. Hodnoty, které jsou nad limit stanovenými Nařízením vlády a jsou zároveň pod limitem stanoveným Stanoviskem Nejvyššího soudu, tedy jsou mezi, jsou brány jako hodnoty přestupkové. Pokud jsou v toxikologické zprávě stanoveny hodnoty přesahující limity stanovené

Stanoviskem Nejvyššího soudu, jedná se o trestný čin. Při zjištění jiných návykových látek pod stanovené limity se zpravidla nejedná o přestupek.⁵⁹

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml) pro stav vylučující způsobilst
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2	10
Metamfetamin	25	150
Amfetamin	25	150
3,4- Methylendioxyamfetamin (MDMA)	25	150
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDA)	25	150
Benzylekgonin	25	Nestanoveno
Kokain	25	75
Morfin	10	200

Tabulka č. 2 – stanovené hodnoty návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)

Na základě zjištění protiprávního jednání řidiče motorového vozidla, na místě zasahující policisté mohou aplikovat ustanovení dle § 118a, zákona o silničním provozu. Toto ustanovení dle odstavce 1 říká, že policista může při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích přikázat řidiči motorového vozidla jízdu na nejbližší, z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, vhodné místo k odstavení vozidla a zabránit mu tak v jízdě použitím technického prostředku k zabránění vozidla nebo odtažením vozidla, jestliže dle písmene c) je podezřelý, že řídil motorové vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy ještě byl pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Dále dle písmene e) se přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. g) odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního

⁵⁹ MICHÁLEK, R., *Správní delikty na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu*, Praha: Wolters Kluver, 2014, 288 s., ISBN 978-80-7478-489-7

právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. V tomto ustanovení je technickým prostředkem myšlena tzv. „botička“, která vozidlo znehybní a znemožní v další jízdě vozidla (znehybní se kolo). Pokud je tedy podezřelý, že řidič řídil motorové vozidlo po dobu, kdy byl pod vlivem, je policista oprávněn řidiči zabránit v jízdě užitím technického prostředku. Zároveň je důležité, aby z tohoto důvodu nebyla přikázána ze strany policisty jízda na nejbližší vhodné místo k odstavení vozidla.⁶⁰

Zákon umožňuje policejnímu orgánu zadržení řidičského průkazu dle § 118b zákona o silničním provozu. Dle odstavce 1 může policista zadržet řidičský průkaz, je-li řidič podezřelý z přestupku nebo trestného činu spáchaného tím, že dle písmene a) řídil vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po požití JNL nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití JNL, po kterou byl ještě pod vlivem alkoholu nebo JNL. Podle písmene b), že se řidič i přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. f) nebo g) odmítl podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn alkoholem nebo JNL. Zároveň řidiče poučí, že po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí řídit motorové vozidlo, jinak by se dopouštěl přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 2 zákona o silničním provozu. O zadržení vydá policista řidiči písemné potvrzení o zadržení řidičského průkazu. Může také nastat situace, kdy řidič řídí motorové vozidlo, i když mu byl soudem uložen trest nebo správním orgánem uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, a přesto fyzicky řidičským průkazem disponuje. V této situaci policista řidičský průkaz zadrží.⁶¹

V rámci protiprávního jednání, kdy policista pojal podezření na přestupek dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, může řidiče vyzvat k vydání věci dle § 34 odst. 1 zákona o policii. Tuto problematiku ve svém rozsudku usměrnil Nejvyšší správní soud ze dne 18. března 2022 vedený pod spisovou značkou 3 As 124/2021-48. V tomto rozsudku je usměrněna problematika odebrání vozidla, kdy soud uvedl, že v případě, že se policista pro tento úkon rozhodne, je potřeba

⁶⁰ NOVOPACKÝ, D., VETEŠNÍK, P., BEZDĚKOVSKÝ, K., *Zákon o silničním provozu. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022 912 s. ISBN 978-80-7676-494-1

⁶¹ NOVOPACKÝ, D., VETEŠNÍK, P., BEZDĚKOVSKÝ, K., *Zákon o silničním provozu. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022 912 s. ISBN 978-80-7676-494-1

dodržet tři základní body. V první řadě je to vyloučení, že se nejedná o trestný čin ale o nejzávažnější přestupek dle § 125c odst. 1 písm. d), zákona o silničním provozu. Druhým bodem je to, že policista musí ověřit, že vozidlo, které má v plánu odebrat, skutečně náleží pachateli protiprávního jednání. A tuto skutečnost mít ověřenou nejen z evidencí, které PČR vede ale také z výpovědi pachatele. Poslední bod je ten, že vozidlo musí mít takovou hodnotu, jaká hrozí sankce pachateli. Samozřejmě to nejde spočítat přesně, ale policista by si měl, třeba na internetových stránkách inzerce, ověřit, že vozidlo a jeho najeté kilometry a výbava a stáří odpovídají přibližně výši sankce (nejlépe kolem 50 000 Kč, maximálně 100 000 Kč). Vozidlo by nemělo být v nápadném nepoměru dle § 48 odst. 3 z. č. 250/2016 Sb. zákona o odpovědnosti za přestupky. Zasahující policista vše sepíše do formuláře, tedy jak odmítnutí lékařského vyšetření, který podezřelý řidič podepíše, tak výzvu k vydání věci dle § 34 zákona o policii. Pro srovnání ve Francii funguje konfiskace vozidla, pokud řidič překročil maximální povolenou rychlost o 50 km/h a více. Dále pokud řidič způsobil dopravní nehodu, o které věděl, nezastavil a pokusil se uniknout trestněprávní nebo občanskoprávní odpovědnosti, je u něj povinná konfiskace vozidla.⁶²

V případě dopravní nehody, kdy řidič je na tom zdravotně špatně a vyžaduje urgentní péči v nemocnici, je odvezen rychlou zdravotnickou službou a není možnost u něj provést dechovou zkoušku ani test na drogy, lze požádat cestou Oddělení dopravních nehod lékaře o odběr krve k dalšímu zkoumání.

S celou problematikou řidičů pod vlivem souvisí další protiprávní jednání, které se často vyskytuje a nejen u řidičů. Hovoříme zde o držení, neoprávněném přechovávání návykové látky dle § 39 odst. 2 z. č. 167/1998 Sb. zákona o návykových látkách. Toto protiprávní jednání umožňuje zákon projednat policistovi pokutou příkazem na místě do 15 000 Kč. Ať už řidiči, nebo osoby které zrovna neřídí, jsou velice vynalézaví, co se týče schovávání drog a pomůcek pro jejich aplikaci. Je proto na místě, aby zasahující policista byl ostražitý a opatrný, jelikož sáček s drogou může osoba uschovat třeba v obalu od cigarety, v kapse nebo

⁶² Platforma vize 0 – Agresivita na silnicích – tisková konference - Policejní Akademie - zahraniční zkušenosti s Agresivitou, [online] Dostupné z: <https://www.platformavize0.cz/media/zprava/?id=6554bf9f61636683e700037f> [cit. 2024-02-29]

v botě. V případě trestného činu se může jednat o ustanovení § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy TZ, kdy v případě odsouzení hrozí trest odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitý trest-

7.1 Přestupek

Přestupek v rámci silničního zákona projednává místně příslušný správní orgán. V případě Prahy hovoříme o Magistrátu hlavního města Praha se sídlem na Vyšehradě. Magistrát má ve své gesci rozhodování ve správním řízení o přestupcích v dopravě a řidičských oprávnění. Ve spojitosti s užíváním návykových látek zde můžeme hovořit o dvou přestupcích, které řidič motorového vozidla může spáchat. Magistrát postupuje v souladu se zákonem č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Podle § 5 přestupkového zákona je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Pachatel uvedených přestupků může být pouze řidič, kterým se ve smyslu § 2 písm. d) zákona o silničním provozu, rozumí účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj. Zákon o silničním provozu v ustanovení § 125c nečiní žádný rozdíl mezi alkoholem a jinými návykovými látkami, avšak jejich působení na lidský organismus je oproti alkoholu zcela odlišný. Níže uvedené přestupky se aplikují jak na řidiče pod vlivem alkoholu, tak na řidiče pod vlivem drog.

Prvním z přestupků řidiče motorového vozidla je ustanovení **§ 125c odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu**. To říká, že přestupku se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích **řídí vozidlo** nebo jede na zvířeti **bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo návykové látky**. Za řidiče ovlivněného jinou návykovou látkou se pro odpovědnost za výše uvedený přestupek považuje řidič, kterému byla u návykových látek stanovených v nařízení vlády č. 41/2014 Sb., odborným lékařským vyšetřením ve formě znaleckého posudku z odvětví toxikologie zjištěna limitní hodnota některé v nařízení vlády

uvedených návykových látek. Přítomnost návykových látek v organismu řidiče nasvědčuje k tomu, že řidič pozbyl zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel dle ustanovení § 84 odst. 3 zákona o silničním provozu. Proto je na správním orgánu, zda v konkrétním případě zahájí řízení o odnětí řidičského oprávnění a za tímto účelem nařídí přezkoumání zdravotní způsobilosti podezřelé osoby.⁶³

Za tento přestupek se uloží dle zákona pokuta ve výši od 7 000 Kč do 25 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 18 měsíců. Za tento přestupek se zaznamenává 6 trestných bodů. V případě spáchání dopravní nehody a řidič je pod vlivem alkoholu nebo návykové látky, pokuta se zdvojnásobuje na částku od 14 000 Kč do 50 000 Kč.

Druhým z přestupků, které se vážou na řidiče motorového vozidla, je ustanovení **§ 125c odstavec 1 písm. d) zákona o silničním provozu**. To říká, že přestupku se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu **odmítne podrobit vyšetření**, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Podle § 20 odst. 2 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek platí, že v případě, že povinná osoba orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo návykové látky.⁶⁴ Nejvyšší správní soud k aplikaci této skutkové podstaty přestupku uvedl, že odbornému lékařskému vyšetření zjišťující obsah alkoholu, respektive jiné návykové látky, je povinna se podrobit na výzvu dle § 5 odst. 1 písm. f) a g), zákona o silničním provozu, osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že řídila motorové vozidlo pod jejich vlivem, jestliže odmítla orientační vyšetření. Lékařskému vyšetření je povinna se podrobit taktéž osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že řídila motorové vozidlo pod vlivem těchto látek, a která se

⁶³ MICHÁLEK, R., *Správní delikty na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu*, Praha: Wolters Kluwer, 2014, 288 s., ISBN 978-80-7478-489-7

⁶⁴ NOVOPACKÝ, D., VETEŠNÍK, P., BEZDĚKOVSKÝ, K., *Zákon o silničním provozu. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022 912 s. ISBN 978-80-7676-494-1

orientačnímu vyšetření sice podrobila nebo podrobit nemohla, je-li u ní zapotřebí zjistit obsah alkoholu, respektive jiné návykové látky nebo odstranit pochybnosti o správnosti hodnot zjištěných orientačním vyšetřením, nesprávné funkčnosti testovacího přístroje, či jiné nemožnosti jeho použití.⁶⁵

Za tento přestupek se uloží dle zákona pokuta ve výši od 25 000 Kč do 75 000 Kč a zákaz činnosti od 18 měsíců do 3 let. Za tento přestupek se zaznamenává 6 trestných bodů. Je-li spácháním přestupku způsobena dopravní nehoda, navyšuje se sazba pokuty, která se uloží od 25 000 Kč do 100 000 Kč.

7.2 Trestný čin

V rovině trestněprávní mluvíme o **Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku**, který říká, že ten, **kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí** nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti. Tento trestný čin patří mezi obecně ohrožující trestné činy s velkým potenciálem vyvolání nebezpečných stavů a situací ohrožujících lidí na životě a na zdraví a vydávající jejich majetek v nebezpečí rozsáhlých škod. Obecně se tedy jedná o činnost, u které je předpoklad bezpečného výkonu, pozornost, správné vnímání podstatných zkušeností, pohotovostní reakce na vzniklé situace a schopnost adekvátního rozhodování. Tyto schopnosti jsou vlivem návykové látky negativně ovlivněny a to tak, že i jejich menší snížení při výkonu činnosti pod vlivem NL vyvolá možnost ohrožení života nebo zdraví lidí anebo jejich majetku. Specifikem tohoto trestného činu oproti trestnému činu Obecné ohrožení dle § 272 TZ, je jednak to, že tohoto jednání se pachatel dopouští pod vlivem návykové látky ale to, že jeho spácháním nemusí dojít ke konkrétnímu (bezprostřednímu) ohrožení života, zdraví či majetku, ale postačí pouze tzv. ohrožení abstraktní (vzdálené).⁶⁶ Aby bylo na řidiče

⁶⁵ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 05. 2016 sp. zn. 2 AS 146/2015-45

⁶⁶ Ščerba, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020 3331 s. ISBN 978-80-7400-807-8

pohlíženo jako na podezřelého z tohoto trestného činu a byl ve stavu vylučující způsobilost řídit motorové vozidlo, je důležité, aby hodnota návykové látky přesáhla hodnoty dané Stanoviskem Nejvyššího soudu ze dne 21.10.2020, sp. zn. Tpjn 300/2020 (viz tabulka č. 2).

Závěr o existenci stavu vylučující způsobilost lze učinit již na podkladě zjištění o výši koncentrace příslušné návykové látky obsažené v odborném vyjádření z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. V tomto případě není potřeba opatřit znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ke zjištění stupně ovlivnění řidiče návykovou látkou. V případech, kdy je takovýto posudek opatřit, je případ, že přichází v úvahu jiná právní kvalifikace závislá na posouzení otázky přičetnosti. Jako třeba Opilství dle § 360 TZ z důvodu řidičem zaviněné nepřičetnosti způsobené užitím návykové látky. V tomto případě je potřeba požádat lékaře o hodnoty metabolitů v moči řidiče. Dále to je v případě, že je třeba řešit otázku závislosti řidiče na návykových látkách v souvislosti s možností uložení ochranného opatření v podobě ochranného léčení. V tomto případě dává policejní orgán podnět správnímu orgánu, že takovýto řidič ztratil zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel dle vyhlášky č. 277/2004 Sb.⁶⁷ Dále je to potřeba psychiatrického zkoumání řidiče odůvodněna jinými skutečnostmi. Jako je nestandardní chování řidiče neodpovídajícím ujištěné menší míře koncentrace návykové látky.⁶⁸ Posouzení stavu vylučující způsobilost pomáhá soudu především zhodnocení poznatků o projevech řidiče, a jak byly zaznamenány v jednotlivých důkazních prostředcích (kamerový záznam z místa, výpovědi zasahujících policistů, záznam o vyšetření řidiče lékařem apod.)

Trestný čin dle § 274 TZ, je jako takový jednoduchý na dokazování. Jeden z hlavních důkazů o protiprávním jednání je kamerový záznam zakročující hlídky a úřední záznam zakročující hlídky. Tedy spolehlivě zaznamenané protiprávní

⁶⁷ *Vyhláška č. 277/2004 Sb., Vyhláška o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel)*

⁶⁸ *MICHÁLEK, R., Správní delikty na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, Praha: Wolters Kluwer, 2014, 288 s., ISBN 978-80-7478-489-7*

jednání. S tímto trestným činem se můžeme setkat v souběhu s trestným činem Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 TZ. To říká, že ten kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že podle písmene a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Tedy ten, kterému byl pravomocným soudním rozsudkem dán zákaz činnosti nebo rozhodnutím státního orgánu ve správním řízení. Tedy takový řidič, kterému správní orgán uložil zákaz činnosti (třeba dle § 125c odst. 1 písm. b) nebo c) zákona o silničním provozu) anebo soud (třeba dle § 274 TZ) Pro tento trestný čin je možné stíhat i takového řidiče, kterému bylo odňato příslušné řidičské oprávnění vydané podle zvláštního právního předpisu. (například pozbytí řidičského oprávnění ze zdravotních důvodů nebo odborné způsobilosti). Dále lze mluvit o řidiči, který dosáhl v bodovém hodnocení 12 trestných bodů, pozbyl řidičské oprávnění a v důsledku toho mu byla doručena výzva dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu k odevzdání řidičského průkazu. V důsledku toho, pokud pachatel řídí motorové vozidlo i poté, co mu bylo řidičské oprávnění odňato rozhodnutím příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, naplňuje znaky uvedeného trestného činu dle § 337 TZ.

69

Pro srovnání se sousedy, se v Německu protiprávní jednání řeší trochu jinak. Komparace mezi Českou republikou a Německem a jejich právní úpravy, je viditelná na první pohled. Zatímco právní úprava českého protiprávního jednání řidiče předpokládá zavinění z nedbalosti, německá protiprávní úprava se více podobá trestným činům. V případě, že zasahující němečtí policisté si nejsou jisti kvalifikací skutku, rozhodne státní zástupce. V případě spáchání hrubého, závažného porušení povinností proti silničnímu provozu (Die Straßenverkehrs-Ordnung) hrozí německému řidiči obvinění z trestného činu. Za stejný skutek by se český řidič zodpovídal před správním orgánem. V případě přestupku hrozí německému řidiči pokuta. V případě trestného činu § 315c Obecné ohrožení

⁶⁹ Drašík, A., Fremr, R., Durdík, T., Růžička, M., Sotolář, A., *Trestní zákoník. Komentář. II.* Díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, 1696 s. ISBN 978-80-7478-890-4

silničního provozu hrozí německému řidiči dle zákona Das Strafgesetzbuch (StGB) odnětím svobody do pěti let nebo peněžitým trestem. V případě závažnějšího jednání, kdy se řidič dopustí agresivního jednání, kdy ohrožuje bezpečnost silničního jednání tím, že zničí, poškodí nebo odstraní zařízení a vozidla, anebo způsobí překážky, je trestán dle Nebezpečného zásahu do silničního provozu dle § 315b StBG., kdy mu hrozí trest odnětí svobody do 5 let a peněžitý trest.⁷⁰

8. Samostatný výzkum a řízený rozhovor

První část výzkumu v rámci této diplomové práce spočívá ve vyhodnocení všech získaných dat poskytnutých Obvodním ředitelstvím policie Praha IV. Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit počet vyšetřovaných deliktů spojených s přítomností omamných a psychotropních látek u řidičů motorového vozidla. Zároveň zjistit, zda kriminalita spojená s užíváním návykových látek řidiči motorových vozidel má stagnující nebo narůstající tendenci a které protiprávní jednání, v rovině přestupku či trestného činu, je nejčastější.

Druhá část spočívá ve vyhodnocených řízených rozhovorech s policisty v přímém výkonu služby, kteří vykonávají hlídkovou činnost a jedním z jejich úkolů je zjišťování přítomnosti návykových látek u řidičů.

Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit, zda počet záchytů spojených s indikací, detekcí a vyšetřováním jízdy pod vlivem návykové látky má klesající, stagnující nebo narůstající tendenci. Dalším z hlavních cílů je zjistit, jaké protiprávní jednání je na území Prahy IV nejčastější. V poslední části, řízeném rozhovoru, je cílem zjistit, jak se staví hlídkující policisté celkově k problémům spojených s indikací, detekcí a vyšetřováním jízdy pod vlivem návykových látek a návrhy na zlepšení nejen jejich ale i autorky.

⁷⁰ KOMÁREK, J., *Bezpečnost silničního provozu* I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, 296 s., ISBN 978-80-7251-529-5

V tomto výzkumu je důležité zdůraznit, že se ohlíží zpětně, tedy do období, kdy verze zákona č. 361/2000 Sb. platila do 31. 12. 2023. Aktuálně k 1. 1. 2024 je vydaná novelizace tohoto zákona, kdy významnou změnou bylo změnění písmena deliktu dle § 125c odst. 1 písm. b) za delikt dle § 125c odst. 1 písm. c). Doslovné znění tohoto paragrafu zůstává stejné.

Hypotézy

Hypotéza 1:

Počet záchytů spojených s indikací a detekcí návykových látek u řidiče motorového vozidla má ve vybraném období narůstající tendenci.

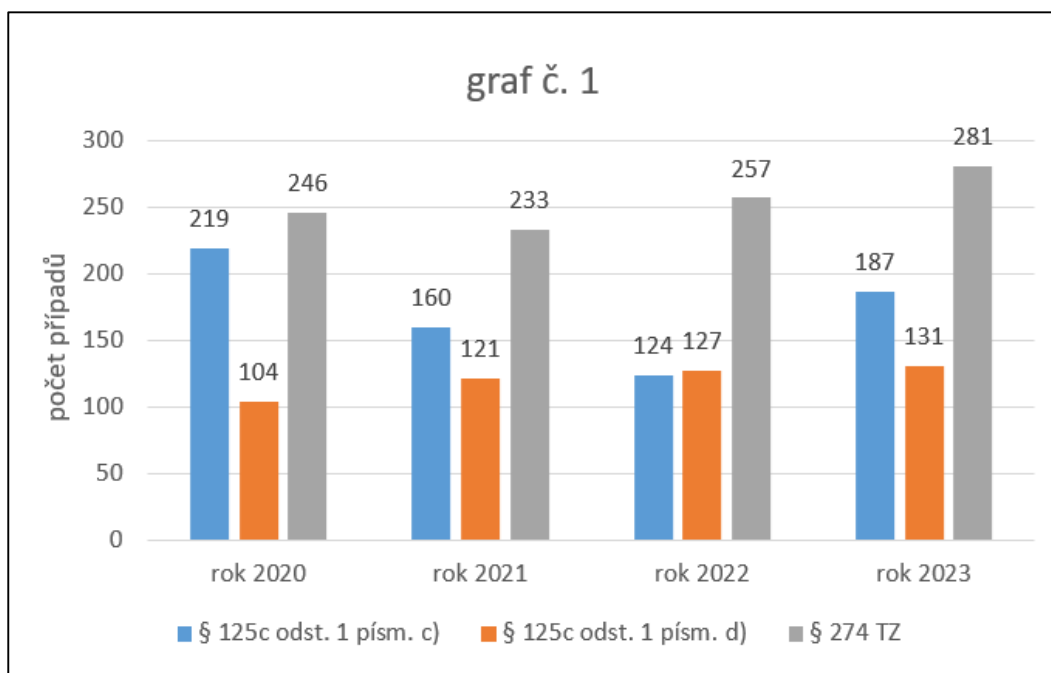
Hypotéza 2:

Nejčastější protiprávní jednání je odmítnutí lékařského vyšetření dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu.

Samostatný výzkum a metodika

Výzkum byl prováděn sekundární analýzou poskytnutých dat Obvodním ředitelstvím pro Prahu IV. Data byla získána z ETŘ a obsahují informace o počtu provedených kontrol, které byly spojené s užíváním některé návykové látky nebo alkoholu. Data byla poskytnuta za období 2020 – 2023, kdy bylo vyhodnoceno celkový počet kontrol ze 13 oddělení na Praze IV. K prezentaci výsledků výzkumu byly využity grafy, které odpoví, zda zadané hypotézy souhlasí. Grafy jsou uvedené v absolutních číslech a v procentech.

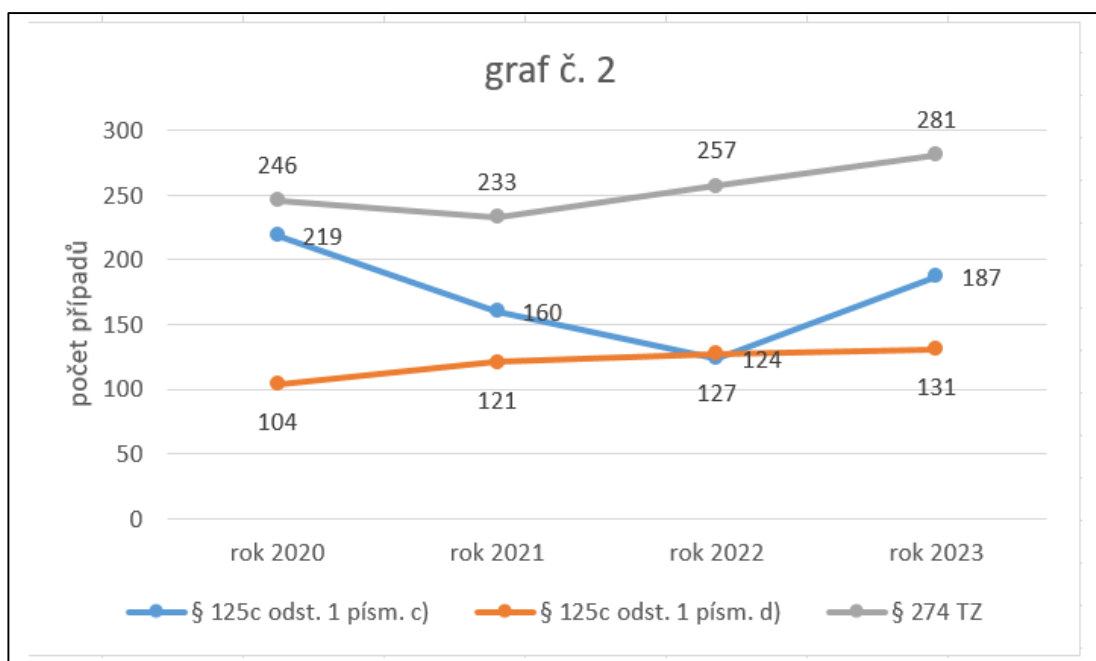
Výsledky první části

Graf č. 1: Celkový počet případů na území Prahy IV za roky 2020 – 2023

Zdroj: Vlastní

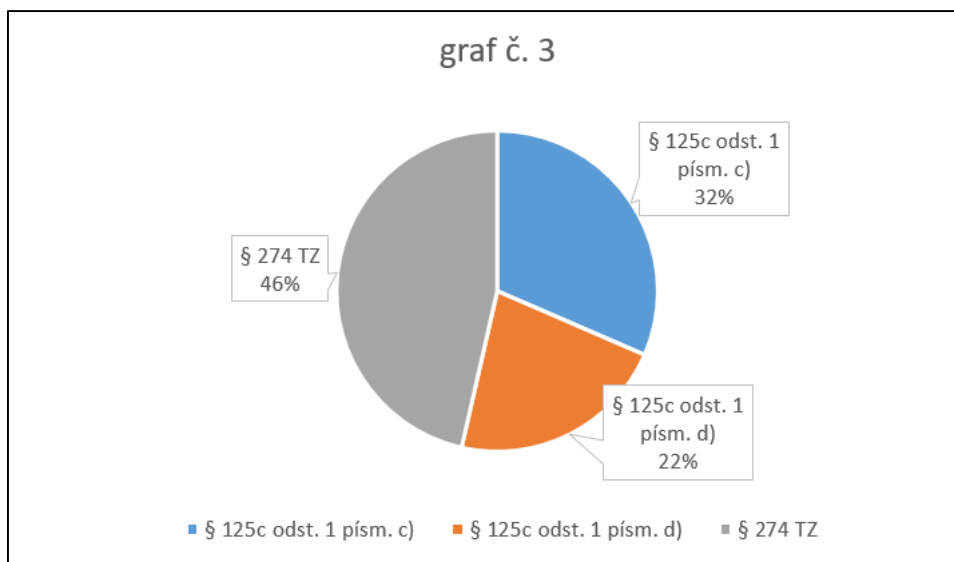
Graf č. 1 znázorňuje celkový počet případů za jednotlivé roky 2020 - 2023. V roce 2020 bylo oznámeno za jízdu pod vlivem návykové látky celkem 219 řidičů. Dalších 104 řidičů bylo oznámeno na správní úřad za odmítnuté lékařské vyšetření. Sdělením podezření za ohrožení pod vlivem návykové látky skončilo 246 případů. V roce 2021 bylo zaznamenáno 160 případů za přestupkovou jízdu pod vlivem návykové látky. Celkem 121 případů bylo oznámeno na správní orgán za odmítnutí lékařského vyšetření a 233 řidičů bylo podezřelých ze spáchání trestného činu. V roce 2022 klesl počet oznámení správnímu orgánu za jízdu pod vlivem na číslo 124. O 6 případů více oproti roku předešlému skončilo oznámení na správní úřad za odmítnutí lékařského vyšetření a celkem 257 lidí bylo podezřelých ze spáchání trestného činu. Minulý rok, tedy rok 2023 byl ze všech komparovaných roků nejvyšší. O 63 případů, tedy celkem 187 případů bylo oznámeno na správní orgán.

Graf č. 2: Počet případů protiprávního jednání a jejich vývoj v daném období

Zdroj: Vlastní

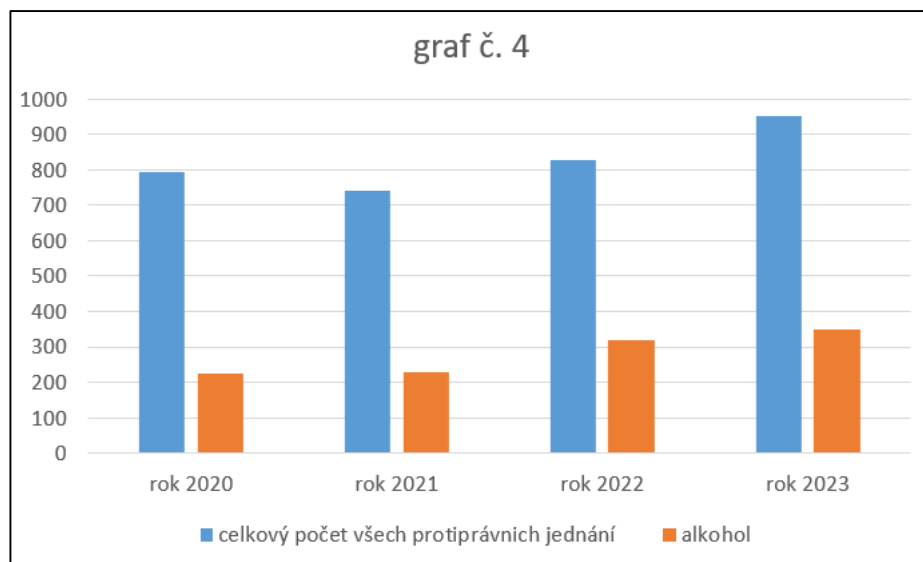
Graf č. 2 znázorňuje počet jednotlivých protiprávních jednání v daném roce, kdy jejich vývoj je znázorněn křivkou. Je zde patrný rozdíl v § 125c odst. 1 písm. c), zákona o silničním provozu v roce 2020, 2021 a 2022, kdy počet případů klesal. Rozdíl mezi 2022 a 2023 ve stejném protiprávním jednání je markantní, kdy je rozdíl mezi jednotlivými roky o 63 případů. Tedy má za poslední rok vzrůstající tendenci. Protiprávní jednání v rámci odmítnutí lékařského vyšetření je v grafu patrné, že počet případů se každý rok zvyšuje, má tedy vzrůstající tendenci. V rámci trestněprávní roviny je patrný lehký rozdíl mezi roky 2020 a 2021, kdy rok 2021 byl o 13 případů chudší. Oproti tomu rok 2022 a 2023 toto protiprávní jednání vzrůstalo, tedy má vzrůstající tendenci.

Graf č. 3: Procentuální zastoupení vybraných protiprávních jednání

Zdroj: Vlastní

Graf č. 3 znázorňuje procentuální zastoupení protiprávních jednání. Je patrné, že největší procento zastoupení má trestný čin dle § 274 TZ s 46% (celkově 1017 případů). Na pomyslném druhém místě je § 125c odst. 1 písm. c) se 32% (celkově 690 případů) zastoupení a na poslední, třetí, příčce je § 125c odst. 1 písm. d), tedy odmítnuté lékařského vyšetření s 22% (celkově 483 případů).

Graf č. 4: Celkový počet případů v daném období včetně alkoholu

Zdroj. Vlastní

Graf č. 4 znázorňuje celkový počet všech tří protiprávních jednání, kdy je ve statistice zahrnut i alkohol. V roce 2020 byl celkový počet případů 794, kdy alkoholu připadlo 294 případů. V roce 2021 bylo 742 případů, což je lehký pohled oproti předešlému roku a alkohol byl u 228 z nich. V roce 2022 počet případů vzrostl na 829, kdy alkohol byl u 321 případů a minulý rok bylo dohromady 950 záchytů na území Prahy IV, kdy alkohol byl u 351 případů. Je zde vidět, že omamné a psychotropní látky jsou u řidiče častější, než si společnost myslí.

Řízený rozhovor

Druhá část je věnována řízenému rozhovoru, kdy byly položeny čtyřem vybraným policistům stejné otázky. Ve zhodnocení byly vyhodnoceny jejich odpovědi a poskytnut návrh na zlepšení metodiky v této oblasti.

Řízený rozhovor s respondentem č. 1

o 1: Jak dlouho sloužíte u Policie, jak dlouho zastáváte funkci hlídkové služby?

Sloužím od roku 2018, tedy 5 let. Funkci zastávám od samého počátku, tedy hned po ZOP jsem šel na hlídkovou službu, což je 4 roky.

o 2: Zastavujete vozidla k silniční kontrole, jak často a podle čeho si je vybíráte?

Ano, pokud to situace dovolí tak často. Vybírám si je podle špatného technického stavu vozidla a podle vizáže řidiče.

o 3: V případě, že řidič má negativní dechovou zkoušku, dáváte mu test na drogy? Popřípadě jak si vybíráte, že zrovna jemu dáte tzv. „líznout“?

Každému nedáváme test na drogy. Vybírám si podle toho, jak odpovídá na otázky, ohledně drog a jestli se případně k užívání přiznává. Sleduji vzhled osoby, minulost v MBP a jeho projev.

o 4: V případě pozitivního testu na alkohol, dáváte řidiči i test na drogy?

Většinou ne, záleží, jak vypadá a jaká je jeho minulost.

o 5: V případě pozitivního testu na drogy, zatěžuje Vás psaní související administrativy? Je toho podle Vás hodně? V případě odmítnutí lékařského vyšetření, kompletujete si spis sám?

Ano, zatěžuje velice. Je toho hodně. V případě odmítnutí vyšetření si kompletuju spis sám, kdy mě zatěžuje, kolik papíru s tím souvisí, kolik kopií a obálek na magistrát musím udělat.

o 6: V případě podezření ze spáchání trestného činu Maření úředního rozhodnutí a vykázaní § 337 TZ, dáváte takovému řidiči i test na drogy?

Záleží, jestli je zákaz řízení za užívání omamných a psychotropních látek nebo za alkohol. V případě, že to je za užívání OPL tak dostane test na drogy.

o 7: Uvítal byste nějakou změnu v zákoně, co se týká jízdy pod vlivem návykové látky? Ať už v přestupku nebo v trestném činu? Uvítal byste nějaké usnadnění v rámci dokazování?

Uvítal bych, kdyby bylo možné propadnutí vozidla v rámci přestupkového jednání. V rámci trestného činu bych uvítal, kdyby tito řidiči nedostávali další zákaz. V případě, že by hrozil třetí platný zákaz tak jít do výkonu trestu a prospěšné práce. V rámci dokazování by bylo dobré mít lepší, přesnější testy. Dále by bylo dobré, aby se na lékařské vyšetření mohlo jezdit do všech nemocnic.

o 8: Jaký je podle Vás důvod, že lidé řídí vozidlo pod vlivem drog?

Myslím si, že když dostanou zákaz řízení, tak se neléčí jejich závislost. Takovýto člověk by měl docházet k lékaři a řešit samotné užívání drog. A že si lidé také myslí, že nezjistíme, že jsou pod vlivem OPL.

o 9: Jaké největší problémy dle vašeho názoru v současnosti významně ztěžují objasňování, prověřování a vyšetřování dopravní kriminality tedy přečinů dle §274 a §337 TZ?

V této problematice nevidím větší problém, který by to ztěžoval.

o 10: Jaký je váš názor na současný stav řešení případů recidivy §274 a §337 TZ?

Málo se to trestá. Další zákazy řízení nejsou výchovné. V případě násobné recidivy by byly dobré prospěšné práce.

o 11: Pociťujete v případě recidivy dle §337 TZ frustraci?

Ano, jelikož když soud uloží další zákaz řízení člověku, který si už nikdy nechce udělat řidičské oprávnění, tak pro něj není trest další zákaz.

Řízený rozhovor s respondentem č. 2

1. Jak dlouho sloužíte u Policie, jak dlouho zastáváte funkci hlídkové služby?

U Policie sloužím 5 let, po celou dobu služby jsem zařazený u hlídkové služby kromě doby, kdy jsem byl vyslán do základní odborné přípravy v době trvání jednoho roku.

2. Zastavujete vozidla k silniční kontrole, jak často a podle čeho si je vybíráte?

Ano, zastavuji vozidla k silniční kontrole, několik za službu v závislosti na chování a vzhled řidiče, styl jízdy řidiče, stav vozidla a případná protiprávní jednání spáchaná v souvislosti s jízdou.

3. V případě, že řidič má negativní dechovou zkoušku, dáváte mu test na drogy? Popřípadě jak si vybíráte, že zrovna jemu dáte tzv. „líznout“?

Test na drogy dávám na základě zjevu, chování, rozhovoru s řidičem a jeho lustrací. Dechová zkouška, pokud není pozitivní, nemá na moje rozhodnutí vliv. Je to dáno především tím, že z mého pohledu řidiči nemají tušení, že drogy nebo jiné návykové látky člověka ovlivňují v rádech několika dní, a proto, když si pohlídají, aby po požití alkoholu neřídili, totéž s alkoholem neudělají, nemají totiž ani možnost jak se přesvědčit, zda jsou tzv. čistí.

4. V případě pozitivního testu na alkohol, dáváte řidiči i test na drogy?

Pokud řidiče nevyhodnotím jako uživatele drog nebo JNL tak ne, s výjimkou dvou po sobě pozitivních dechových zkoušek, kdy je mezi nimi markantní rozdíl, zpravidla první dechová zkouška pozitivní s výsledkem kolem jedné promile alkoholu v dechu a druhá s výsledkem kolem fyziologické hodnoty. V tomto případě pojmám podezření, které se mi v praxi několikrát potvrdilo, že řidič užil prostředek ke znehodnocení případného testu na drogy, který je na alkoholové bázi a proto má řidič po požití bezprostředně před zastavením vozidla k silniční kontrole pozitivní dechovou zkoušku.

5. V případě pozitivního testu na drogy, zatěžuje Vás psaní související administrativy? Je toho podle Vás hodně? V případě odmítnutí lékařského vyšetření, kompletujete si spis sám?

Z pohledu hlídkové služby, která zpracovává pouze minimum, mě psaní související administrativy příliš nezatěžuje. Co mě zatěžuje je neustále dokola se opakující kolonky a políčka věnující se stejné záležitosti, která je již několikrát zmíněna v jiném formuláři. Osobně bych udělal jeden velký formulář, z větší části pouze vyplňovací, protože v případě silniční kontroly, u které se nestalo nic extraordinárního není z mého pohledu zapotřebí psát neustále dokola stejné informace.

6. V případě podezření ze spáchání trestného činu Maření úředního rozhodnutí a vykázání §337 TZ, dáváte takovému řidiči i test na drogy?

Ne automaticky, pouze v případě, že zákaz řízení byl udělen v souvislosti s užitím drog nebo JNL a nebo vzhled, chování a celkový dojem řidiče naznačuje užití JNL.

7. Uvítal byste nějakou změnu v zákoně, co se týká jízdy pod vlivem návykové látky? Ať už v přestupku nebo v trestném činu? Uvítal byste nějaké usnadnění v rámci dokazování?

Rozhodně přísnější tresty jak v případě prvopachatele tak v případě recidivy. Dále bych uvítal rozšířenější oprávnění policistů k znemožnění dalšího řízení dotyčného řidiče. Například zabavení vozidla. V rámci dokazování bych zejména uvítal, aby se dvojčlenná hlídka policistů brala jako důvěryhodný důkazní prostředek a nemuseli se důkazní prostředky zdvojovat či ztrojovat.

8. Jaký je podle Vás důvod, že lidé řídí vozidlo pod vlivem drog?

Já osobně lidi, kteří řídí vozidlo pod vlivem drog, dělím na dvě skupiny. První skupina jsou lidé závislí na drogách, kteří bez užití drogy nedokážou fungovat, a proto jí užívají každý den. Když potřebují řídit, neřeší, že jsou pod vlivem a řídí, protože se někam potřebují dostat. Tyto osoby často řídí i poté, co už v souvislosti s užitím drogy dostali zákaz řízení a řídit budou, dokud budou mít čím jezdit. Druhou skupinou jsou osoby, které drogy užívají příležitostně a snaží se řídit s odstupem, ale nedokáží míru ovlivnění odhadnout, anebo netuší, že drogy v lidském organismu lze detekovat s větším odstupem a řídí tedy vozidlo s čistým svědomím, protože si myslí, že už jsou tzv. čistí.

9. Jaké největší problémy dle vašeho názoru v současnosti významně ztěžují objasňování, prověřování a vyšetřování dopravní kriminality tedy přečinů dle §274 a §337 TZ?

Nedostatečné nebo nekvalitní důkazní prostředky, obhájci, kteří napadají u správního řízení nebo soudu každou maličkost naprosto nesouvisející s podstatou spáchání přestupku nebo TZ a v návaznosti na tento problém dále správní orgány nebo soudy jdoucí pachatelům tzv. na ruku a vyhovující jejich nesmyslným podnětům.

10. Jaký je váš názor na současný stav řešení případů recidivy §274 a §337 TZ?

Myslím si, že současný stav řešení této problematiky odpovídá stavu řešení a trestání protiprávního jednání v současné době.

11. Pociťujete v případě recidivy dle §337 TZ frustraci?

Nepociťuji, soustředím se na co nejlepší plnění svých úkolů.

Řízený rozhovor s respondentem č. 3

o 1: Jak dlouho sloužíte u Policie, jak dlouho zastáváte funkci hlídkové služby?

U Policie budu za chvíli čtvrtým rokem, tuto funkci zastávám dva roky.

o 2: Zastavujete vozidla k silniční kontrole, jak často a podle čeho si je vybíráte?

Zastavuji vozidla často, pokud mi to výkon služby dovolí. Vybírám si je podle toho, zda jsem zjistila nějaký přestupek, zda kolega, který vozidlo lustruje, zjistil nějaké nesrovnalosti jako neplatnou technickou nebo zájmové vozidlo anebo protože se mi třeba líbí to vozidlo nebo řidič, popřípadě namátkově.

o 3: V případě, že řidič má negativní dechovou zkoušku, dáváte mu test na drogy? Popřípadě jak si vybíráte, že zrovna jemu dáte tzv. „líznout“?

Sleduji chování řidiče, jeho jistotu a nejistotu ve vystupování a v celkovém výrazu. Analyzuji informace z MBP, tedy pokud měl v minulosti zákaz řízení, zeptám se, za co to bylo, a když za pozitivní test na OPL, tak ho vyzvu k testu na drogy. Když

má negativní test na alkohol a je to slušný člověk, tak test na drogy nedávám. Máme jich málo, jsou drahé, občas nepřesné a po praxi venku poznáte člověka, který užívá návykovou látku.

o 4: V případě pozitivního testu na alkohol, dáváte řidiči i test na drogy?

Jak kdy, záleží, jak se řidič chová a kolik nadýchal. Není to pravidlem, že bych člověku s alkoholem dala rovnou i „líznout“.

o 5: V případě pozitivního testu na drogy, zatěžuje Vás psaní související administrativy? Je toho podle Vás hodně? V případě odmítnutí lékařského vyšetření, kompletujete si spis sám?

Administrativa je ohledně toho docela velká. Nejen že sepisujete oznámení na místě, ale to následně musíte orazítkovat, oskenovat, napsat k tomu úřední záznam, nahrát to vše do ETR. V případě odmítnutí lékařského vyšetření to musíte ještě seřadit do e-spisu, udělat kopie, kdy jedna jde na správní orgán, udělat k tomu obálky, vypálit kamerový záznam na CD... Ve dvou to máme hotové do hodiny, když máme volno. Hůře se to dělá, když je práce více a nestíhá se, potom by ubrání administrativy jistě pomohlo. Dobré je, že na oznámení přestupku máme 30 dní, tedy nebrání mi to dodělat popřípadě následující den. Ovšem sepisování administrativy by nemělo být na úkor mých dalších úkolů, jako jsou řešení tísňového volání na linku 158.

o 6: V případě podezření ze spáchání trestného činu Maření úředního rozhodnutí a vykázaní § 337 TZ, dáváte takovému řidiči i test na drogy?

Zjišťuji, za co vyslovený zákaz činnosti byl, zda to mělo spojitost s OPL. Většinou však ano, dávám řidiči i test na drogy.

o 7: Uvítal byste nějakou změnu v zákoně, co se týká jízdy pod vlivem návykové látky? Ať už v přestupku nebo v trestném činu? Uvítal byste nějaké usnadnění v rámci dokazování?

Rozhodně propadnutí nebo zabránění vozidla. V případě podezření na řízení vozidla pod vlivem OPL, kdy řidič podstoupí lékařské vyšetření, mu zadržíme řidičský průkaz a na oddělení s ním sepíšeme potřebnou administrativu. Následně ho

necháme odejít. Většinou jdou lidé k vozidlu, a i když jsme řidiče poučili, že by neměl dále řídit, tak sedne do vozidla a jede dále. V tomto případě bych ocenila zmíněné odebrání vozidla s následným propadnutím vozidla státu, popřípadě po dobu vyřešení věci. V rámci dokazování asi mě asi nic nenapadá.

o 8: Jaký je podle Vás důvod, že lidé řídí vozidlo pod vlivem drog?

Myslí si, že když na sobě nepocítují účinky drogy, tak že již v těle nejsou po ní stopy a že jim to projde, jelikož testy na drogy se nedávají každému.

o 9: Jaké největší problémy dle vašeho názoru v současnosti významně ztěžují objasňování, prověřování a vyšetřování dopravní kriminality tedy přečinů dle §274 a §337 TZ?

Významně ztěžující problémy v této problematice nevidím. Je to přečin, který se snadno dokazuje, pokud k tomu jsou důkazní prostředky (kamerový záznam, záznam z MKS, lékařské vyšetření, výpověď policistu...)

o 10: Jaký je váš názor na současný stav řešení případů recidivy §274 a §337 TZ?

V případě 274 je řešení nedostačující, v případě recidivy by bylo dobré použít třeba institut docházení k lékaři na testy na OPL z krve před vrácením řidičského oprávnění v rámci několika měsíců. V případě 337 je řešení neúčinné. Několikanásobné zákazy řízení ztrácejí smysl. Recidivista si s tím neláme hlavu.

o 11: Pocítujete v případě recidivy dle §337 TZ frustraci?

Spíše ano, spíše nevidíme výsledky naší práce. Několikanásobný zákaz řízení není výchovný. Recidivista stejně znova sedne za volant a řídí. Je frustrující, když takového člověka se třemi platnými zákazy tzv. „chytnete“ v pondělí, ujíždí vám, ohrozí několik lidí, státní zástupce rozhodne o zkráceném přípravném řízení do 48h, a ve čtvrtek ho již vidíte, jak si vesele kráčí na chodníku.

Řízený rozhovor s respondentem č. 4

o 1: Jak dlouho sloužíte u Policie, jak dlouho zastáváte funkci hlídkové služby?

U policie sloužím čtvrtým rokem, funkci zastávám třetím rokem.

o 2: Zastavujete vozidla k silniční kontrole, jak často a podle čeho si je vybíráte?

Ano, pokud to služba dovolí. Zastavuji primárně podle vizuality a vzhledu řidiče a jeho chování na pozemní komunikaci, tedy jak řídí vozidlo, zda dodržuje předpisy. Dále se dívám na technický stav vozidla, zda je vůbec technicky způsobilé (STK) a zda nemá na vozidle něco, co by tam být nemělo (ostrá hrana, prasklé čelní sklo, folie na předních oknech,...)

o 3: V případě, že řidič má negativní dechovou zkoušku, dáváte mu test na drogy? Popřípadě jak si vybíráte, že zrovna jemu dáte tzv. „líznout“?

Jak kdy, záleží. Testů na drogy máme málo, dostáváme je přidělené. Vybírám si řidiče podle jeho vzhledu, podle vizuality dutiny ústní, podle celkové vizáže, reakce zorniček na světlo a jeho celkové nervozity.

o 4: V případě pozitivního testu na alkohol, dáváte řidiči i test na drogy?

Ne.

o 5: V případě pozitivního testu na drogy, zatěžuje Vás psaní související administrativy? Je toho podle Vás hodně? V případě odmítnutí lékařského vyšetření, kompletujete si spis sám?

Spíše ano, je toho zbytečně moc. Vyplnění všech papíru na místě příslušném oddělení je zdouhavé, v případě nějaké nečekané události nemůžeme být venku a být k dispozici. Nekompletuju, předávám spis místně příslušnému oddělení.

o 6: V případě podezření ze spáchání trestného činu Maření úředního rozhodnutí a vykázaní § 337 TZ, dáváte takovému řidiči i test na drogy?

Záleží, zda zákaz, který má řidič vyslovený je za užívání OPL. V případě, že je zákaz za jiné protiprávní jednání, tak o testu uvažuji, viz předešlá odpověď.

Zároveň nahlížím do ETŘ, když zjistím v minulosti jiný, již třeba neplatný zákaz za užívání OPL, tak o testu též uvažuji. Musíme s testy šetřit, nemáme jich mnoho.

o 7: Uvítal byste nějakou změnu v zákoně, co se týká jízdy pod vlivem návykové látky? Ať už v přestupku nebo v trestném činu? Uvítal byste nějaké usnadnění v rámci dokazování?

Ano, v případě podezření na přestupek dle § 125c odst. 1 písm. c) nebo d), tak bych zařadil do zákona o Policii, další písmeno v případě omezení osobní svobody v režimu zajištění. Tedy vyloženě v zákoně specifikovat, že za toto protiprávní jednání můžeme osobu zajistit. V praxi je časté, že nám řidič odmítne dechovou zkoušku nebo test na drogy, řidiče poučíme, že má zakázanou další jízdu, odjedeme psát dlouhou administrativu a když se po nějaké době vrátíme, tak již vozidlo s řidičem je pryč. V případě odmítnutí lékařského vyšetření bych toto jednání prověřoval na podezření ze spáchání trestného činu.

o 8: Jaký je podle Vás důvod, že lidé řídí vozidlo pod vlivem drog?

Jelikož si myslí, že droga je v těle po dobu jejího účinku, tedy omezenou dobu, bavíme se třeba o pár hodinách. Následně jim nedochází, že droga je v těle ještě následující den a třeba i den na to.

o 9: Jaké největší problémy dle vašeho názoru v současnosti významně ztěžují objasňování, prověřování a vyšetřování dopravní kriminality tedy přečinů dle §274 a §337 TZ?

Nepřesnost orientačního testu a možnost odmítnutí testu na alkohol a OPL.

o 10: Jaký je váš názor na současný stav řešení případů recidivy §274 a §337 TZ?

Nedostačující, v případě § 337 je smutné, když chytíte člověka, který má čtyřnásobný zákaz řízení a řídí dál. Tato forma trestu nepůsobí nijak výchovně. Člověka to neomezuje. V případě § 274 je to podobné. Člověka to neomezuje, není to pro něj trest.

o 11: Pociťujete v případě recidivy dle §337 TZ frustraci?

Ano, málo výchovné.

8. 1 Zhodnocení výzkumu

V první části výzkumu jsem se věnovala datům poskytnutým Obvodním ředitelství pro Prahu IV. Z celkového výzkumu je patrné, že přítomnost návykových látek je na našich silnicích více častější než regulovaný alkohol. Počet případů, kdy bylo policisty zaznamenáno podezření na návykovou látku u řidiče, ve zkoumaném období, spíše stoupá. Nejnižší počet případů, kdy vyšetření krve řidiče skončilo oznámením na správní orgán, bylo v roce 2022. Celkový vývoj, v rámci oznámení hodnot návykové látky na správní orgán, za poslední dva roky (2022, 2023) má vzrůstající tendenci. S ohledem na mou praxi si myslím, že počet těchto případů bude nadále stoupat, jelikož se často setkávám s tím, že pokud se řidiče zeptám, zda užívají nějaké návykové látky, tak mi odpoví, že ano. Odmítnutí lékařského vyšetření má též vzrůstající tendenci. V návaznosti na to, se k 1. 1. 2024 novelizoval zákon o silničním provozu, který upravil přísnější sankce za odmítnutí lékařského vyšetření. V tomto ohledu by mohla křivka klesat, jelikož sankce jsou tak vysoké, že pro některé řidiče by to mohlo být destruktivní. Ovšem se najdou i takový, kteří si ze sankcí nic nedělají a i přes vyslovené zákazy řízení a nedoplatky jezdí dále a odmítají lékařské vyšetření. Co se týče trestného činu, tak ten má narůstající tendenci, kdy je ze všech protiprávních jednání zastoupen nejčastěji. Zde to stavím na tom, že lidé si často ani neuvědomí, jak dlouho je návyková látka přítomná v organismu. Z mé praxe jsou nejčastější uživatelé mladí lidé (18 – 30 let), kteří si jdou v podvečer předešlého dne užít na diskotéku, kde užijí i návykovou látku a druhý den řídí motorové vozidlo.

V případě vymezených hypotéz se první hypotéza potvrdila, tedy počet záchytů spojených s indikací a detekcí návykových látek u řidiče motorového vozidla má narůstající tendenci. V druhém případě se vymezená hypotéza nepotvrdila. Tedy nejčastější protiprávní jednání ve vymezeném období je trestný čin dle § 274 TZ. Odmítnutí lékařského vyšetření dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je jedno z nejméně častých protiprávních jednání. Nepotvrzením druhé hypotézy stavím na tom, že jako hlídkový policista se většinou již nesečkám s dalším postupem mých kolegů ve věci.

Je zde důležité zmínit, že zde hraje určitou míru i latence této kriminality. Testovat každého řidiče testem DrugWipe by bylo pro hlídkující policisty náročné, jelikož jeden test je mnohem dražší než jeden hygienický, čistý náhubek do přístroje Drager na zjištění míry ovlivnění alkoholem z dechu. Dále hraje jistou roli i to, že policie nedisponuje takovým množstvím testů, aby bylo možné testovat každého řidiče. Vezměme si, že jen na Praze IV funguje 13 místních oddělení, kdy každé má svou hlídku a ta provádí odhadem 10 silničních kontrol za jednu službu. Tedy za jednu službu by se spotřebovalo 130 testů DrugWipe, kdy pořizovací cena jednoho testu je okolo 650 Kč.⁷¹ Tedy celkový náklad jen na území Prahy IV na místní oddělení by bylo 84 500 Kč. Připočítejme, že na tomto území se pohybují i hlídky cizinecké policie, hlídky oddělení hlídkové služby, hlídky z pohotovostní motorizované jednotky a dostaneme se na astronomickou částku. Provádět testy na drogy se netýká jen dopravy. Potřeba těchto testů je třeba u osob, které se dopustily jiného protiprávního jednání a jejich dechová zkouška je negativní a vykazují indicie ovlivnění návykovou látkou (součinnost pro ZZS, osoba disponující zbrojním průkazem a zbraní a podobně). Tedy jen pro Prahu, by byla částka vysoce astronomická. Zároveň hraje roli i to, že testy, které policie využívá, jsou čas od času nepřesné a vyskytuje se tzv. „falešná pozitivita“. Tedy, že test ukáže pozitivní výsledek, i když testovaná osoba neužila žádnou návykovou látku. U testů DrugWipe je vysoká míra falešné positivity na opiáty a kokain. Zároveň ale může test ukázat „falešnou negativitu“, kdy testovaná osoba návykovou látku užila, avšak test ji neodhalil.⁷² V tomto případě, kdyby se vyskytla u silniční kontroly falešná pozitivita a testovaná osoba by souhlasila s lékařským vyšetřením a odběrem biologického materiálu, a následně by hlídka sepisovala potřebnou administrativu plus by následně odhalila řidiče, který odmítl lékařské vyšetření, nezbyl by čas hlídce na řešení prioritních úkolů, jako jsou situace, kdy občané volají na tísňovou linku 158.

⁷¹LT Seznam - DrugWipe 5s - [online]. Dostupné z <https://www.drogovetesty.cz/cs/drugwipe-5s-sliny/> [cit. 2024-03-10].

⁷² NPC SKPV PČR – Bulletin 2/2016 [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/drugs-forensics-bulletin-narodni-protidrogove-centraly.aspx> [cit. 2024-03-10]

V druhé části, kdy jsem vedla cílený rozhovor celkem se čtyřmi policisty, bylo cílem zjistit, jak postupují při zjišťování návykových látek u řidiče, jaké jsou jejich návrhy na zlepšení a zda jim přijde administrace spojená s touto problematikou zatěžující. S ohledem na vše výše zmíněné, hodnotím jako kladný poznatek to, že policisté zastavují vozidla, provádějí silniční kontroly a mají zájem o tuto problematiku. V případě silniční kontroly analyzují samotného řidiče, kdy zkoumají jeho chování, vystupování, nervozitu a celkový projev. Mají za sebou nějakou praxi, tedy dokážou odhadnout řidiče, který užívá pravidelně návykovou látku a je pro veřejnost nebezpečný. Zároveň ale se nevěnují jen řidiči a zkoumají technický stav vozidla nebo dalšímu protiprávnímu jednání. V případě pozitivního testu na alkohol, záleží na zasahujícím policistovi nebo jeho kolegovi, zda dají řidiči i test na drogy. Není to tedy jisté, že když má řidič pozitivní dechovou zkoušku, dostane i test na drogy. V tomto případě by bylo na místě, že v případě pozitivní dechové zkoušky by řidič měl dostat i test na drogy, jelikož mnoho příznaků požití návykové látky jsou podobné příznakům opilosti. V otázce, zda respondentům vadila v případě pozitivního testu nebo odmítnutí lékařského vyšetření administrativa s tím spojená, většinou se shodli na tom, že ano. Padl i návrh, kdy jeden z respondentů by uvítal zmenšení míry administrativy tím, že by více formulářů spojil do jednoho, jelikož některé informace se opakují. V případě podezření na trestný čin dle § 337 TZ, se respondenti shodli, že pokud je tento zákaz vyslovený za jízdu pod vlivem návykových látek, tak podezřelého vyzvou k provedení testu na drogy. Co se týče změny v zákoně ohledně sankcí v této problematice, tak by respondenti uvítali konfiskaci vozidla. V praxi tuto možnost nabízí § 34 zákona o policii, kdy následně sama PČR vydala k této problematice usměrnění činnosti. Měla jsem tu možnost, toto oprávnění aplikovat v praxi, v případě odmítnutí lékařského vyšetření na základě pozitivního testu na návykové látky. Protiprávní jednání jako takové jsem oznámila na správní orgán a vozidlo nebylo součástí sankce, jelikož zákon o silničním provozu nic takového nezná. V tomto ohledu spatřuji nedostatek v zákoně o silničním provozu, kdy sankce uvedená za spáchání tohoto přestupku se vymezuje pouze na peněžité trest a zákaz činnosti. Uvítala bych, kdyby se tento zákon novelizoval a do tohoto ustanovení byla vložena další sankce a to konfiskace vozidla. Jeden

z respondentů uvedl, že by jeho práci usnadnilo to, že by se na lékařské vyšetření mohlo jezdit do všech nemocnic v Praze. Momentálně policie má svého sjednaného lékaře ve Fakultní nemocnici Bulovka, kdy pro policisty z Prahy IV by jistě bylo lepší a časově přijatelnější eskortovat podezřelé osoby do Thomayerovy nemocnice, která je pro tyto policisty blíže než nemocnice na Bulovce. Další z respondentů uvedl, že by ocenil další písmeno v zákoně o policii v ustanovení zajištění dle § 26, kdy by v takovém případě, šlo řidiče zajistit vyloženě na toto protiprávní jednání. V případě zajištění řidiče lze aplikovat písmeno f), které říká, že policista může zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci. V případě řešení trestných činů dle § 274 a 337 TZ by respondenti uvítali zpřísnění sankcí, jelikož několikanásobné zákazy řízení nejsou pro člověka nijak výchovné, člověka to v normálním fungování neomezuje. Jeden respondent navrhl prospěšné práce, kdy by toto jistě stálo za zvážení, jelikož by to byla forma trestu, která by se prolínala do normálního fungování jedince. Na otázku, jaký je podle respondentů důvod, že lidé řídí pod vlivem návykových látek, se respondenti shodli, že si lidé myslí, že když necítí účinky drogy, tak již nejsou pod vlivem těchto látek. S tímto tvrzení souhlasím, jelikož se lidé po pozitivním testu na omamné a psychotropní látky občas přiznávají, že užili drogu třeba dva dny před jízdou a mysleli si, že již jejich organismus takovouto látku odboural a není po ní v jejich těle stopy. Poslední otázku, zda respondenti pociťují frustraci v případě recidivy dle § 337 TZ, uvedli, že spíše ano, jelikož nejsou vidět výsledky jejich práce. Zde je důležité uvést, že ne každý takovýto případ je vyřešen v krátké době. Proces dokazování v rámci trestného činu se může prodloužit, u hlavního líčení se obviněný může odvolat, státní zástupce se může odvolat a tím se prodlouží doba vydání pravomocného rozsudku, který může zahrnovat trest odnětí svobody. Zároveň je zde důležité zmínit, že zasahující policisté často nemají možnost ani zjistit, jak se v dané věci rozhodlo. Tedy nevědí, zda za jejich zákrok dostal řidič další zákaz činnosti nebo již trest odnětí svobody. Jejich jediný způsob zjištění je takový, že v rámci hlídkové služby narazí na onoho člověka a na danou věc se ho zeptají. V případě přestupku lze požádat správní orgán o zaslání rozhodnutí ve věci.

Dalším z možnosti zlepšení odhalování protiprávního jednání je zařazení možnosti lustrace vozidla v ETR v MBP. Tato možnost je již u osoby, kdy policista vidí v jakých spisech je osoba vedena a jaké má postavení. V případě u vozidla by policista viděl její minulost, kdy by byl schopen vyčíst, zda vozidlo bylo v minulosti zúčastněné jízdy pod vlivem návykové látky.

Jako poslední možností zlepšení zjišťování jízdy pod vlivem návykových látek, je pořízení Dräger DrugTestu 5000. Jde o testovací sadu, která obsahuje plně připravený systém pro odběr vzorků. Nabízí snadné a jednoduché ovládání, kdy pořízení vzoru slin je hygienické a bezbolestné. Sběr vzorku zabere méně než jednu minutu, kdy si ho testovaná osoba provede sama pohybem tam a zpět v prostoru mezi lícní stěnou a dásní. Následně podá policistovi zapouzdřenou kazetu zpět, to zabraňuje nežádanému kontaktu se vzorkem slin. Policista vloží vzorek do přístroje, který zahájí ihned detekci možného užití drog. Výsledek je znám do několika málo minut. Výsledek se zobrazí v textové podobě na displeji přístroje, kdy chybná interpretace je téměř vyloučena. Mezi další výhody této testovací sady patří, že výsledky vysokou měrou odpovídají krevním vzorkům a detekčním limitům (platným v Německu, kdy toto bylo potvrzeno testováním v terénu provedeným Německou policejní univerzitou). Dále má extrémně nízký detekční limit pro THC. Systém tohoto testování je schopen odhalit až osm látek (amfetamin, benzodiazepin, THC, kokain, metamfetamin, opiáty, metadon, ketamin).⁷³ V případě použití v policejní praxi by bylo nutné sjednat, zda takovýto provedený test by měl důkazní hodnotu, tedy nemuselo by se provádět lékařské vyšetření. Jediná nevýhoda tohoto testování je vysoká pořizovací cena, kdy jeden takovýto tester stojí v průměru 150 000 Kč⁷⁴ a testovací sběrače vzorku 1200 Kč/ks.⁷⁵

⁷³ Dräger – DrugTest 5000 [online] Dostupné z: https://www.draeger.com/cs_cz/Products/DrugTest-5000 [cit. 2024-03-10]

⁷⁴ Alkoholtestery.cz – Drogový analyzátor Dräger DrugTest 5000 [online] Dostupné z: <https://www.qtest-alkoholtestery.cz/Drogovy-analyzator-Drager-DrugTest-5000-d62.htm> [cit. 2024-03-10]

⁷⁵ Tester.cz – DrugTest 5000 test kit [online] Dostupné z: <https://www.tester.cz/drogove-testy/drager--drugtest-5000-test-kit-8-panel--20-ks-/> [cit. 2024-03-10]

Závěr

Mezi hlavní cíle mé diplomové práce bylo seznámení čtenáře s problematikou užívání návykových látek v rámci bezpečnosti na pozemních komunikacích. Užívání nejen alkoholu ale i návykových látek osobami řídící motorové vozidlo roste. V návaznosti na to se zvyšuje počet potenciálních nebezpečných řidičů na pozemních komunikacích a zvyšuje se i počet dopravních nehod, které vznikají nejen v souvislosti s užíváním návykových látek.

V úvodní kapitole byla popsána drogová situace na území České republiky v minulosti a v současnosti. V následující kapitole byly popsány vybrané jednotlivé omamné a psychotropní látky a jejich příznaky intoxikace a schopnost řízení motorového vozidla po jejím užití.

Následující kapitola se věnovala vymezení zákonného ustanovení pro provádění silniční kontroly. Zde byla vymezena jednotlivá zákonná ustanovení pro jak samostatné provádění silniční kontroly, tak povinnosti řidiče motorového vozidla a vymezení základních úkolů Policie České republiky.

V následující kapitole byl čtenář seznámen s postupem policistů v případě zjištění ovlivnění řidiče nejen alkoholem ale i návykovými látkami. V případě podezření na užití návykové látky řidičem bylo vysvětleno, jaký je postup v primární detekci, tedy postup zasahujících policistů v případě pozitivního testu. Následující postup je vysvětlen v navazující kapitole, která se věnuje sekundární detekci. Tedy lékařskému vyšetření a zjištění výsledných hodnot návykové látky v krvi. Od zjištěných hodnot se následně odvíjí postup ve věci a určení právní kvalifikace.

Závěrečná kapitola teoretické části se věnovala zákonné úpravě protiprávního jednání, které lze v této problematice najít. Vysvětluje dva základní přestupky, které lze v této problematice spatřovat a jeden trestný čin.

Poslední kapitola se věnovala samostatnému výzkumu a řízenému rozhovoru. V samostatném výzkumu bylo sekundární analýzou hodnocené data poskytnutá Obvodním ředitelstvím pro Prahu IV, kdy byly vymezeny dvě hypotézy.

Na konci výzkumu byla jedna hypotéza potvrzena, druhá hypotéza byla vyvrácena. Řízený rozhovor byl prováděn se čtyřmi respondenty, kteří zastávají hlídkovou činnost na území Prahy 4. Ti byli dotazováni na návrh zlepšení postupu v rámci indikace, detekce a vyšetřování jízdy pod vlivem návykových látek. Některé jejich návrhy byly doplněny o návrhy autorky.

Seznam použité literatury

BLAŽEJOVSKÝ, M. Drogy v dopravě. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8

CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., GALANDÁK, D., FRANKOVÁ, E., FIDESOVÁ, H., VOPRAVIL, J. 2023. Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023 Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1

NAISHOVÁ, N., SCOTT. J., Kokain – životopis. 1. vydání, Praha: Volvox Globator, 2014, ISBN 978-80-7207-976-6

DVOŘÁK, O. Já, droga. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2023, ISBN 978-80-271-3759-6

ŠTEINBACH, M., SLESINGER, R., ZUMMERNMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K., Zákon o policii České republiky. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s.

MICHÁLEK, R., Správní delikty na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, Praha: Wolters Kluwer, 2014, 288 s., ISBN 978-80-7478-489-7

NOVOPACKÝ, D., VETEŠNÍK, P., BEZDĚKOVSKÝ, K., Zákon o silničním provozu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022 912 s. ISBN 978-80-7676-494-1

VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., POTĚŠIL, L., VETEŠNÍKOVÁ, E., ADAMEOVÁ, Z., BOHUSLAV, L., Dopravní právo. 1. vydání. Praha C.H.Beck, 2016, 836 s. ISBN 978-80-7400-409-4

Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020 3331 s. ISBN 978-80-7400-807-8

Draštík, A., Fremr, R., Durdík, T., Růžička, M., Sotolář, A., Trestní zákoník. Komentář. II. Díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, 1696 s. ISBN 978-80-7478-890-4

KOMÁREK, J., Bezpečnost silničního provozu I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, 296 s., ISBN 978-80-7251-529-5

Pokyn policejního prezidenta ze dne 23. prosince 2020, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (PPP 300/2020)

Pokyn policejního prezidenta č. 50/2019, kterým se stanoví zásady používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení (PPP 50/2019)

Pokyn ředitele ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky ze dne 1. ledna 2021, kterým se upravuje postup při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích (2/2021)

Nařízení Ministerstva vnitra ze dne 15. července 2011, kterým se upravují zásady výkonu příslušnosti hospodaření a nakládání s automobilovým majetkem a způsoby užívání služebních dopravních prostředků pro služební a pracovní účely (NMV 33/2011)

Zákonná úprava a judikatura

Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů (zákon o návykových látkách)

Zákon č. 65/2017 Sb. zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 56/2001 Sb. zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

Zákon č. 141/1961 Sb. zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 250/2016 Sb. zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád

Vyhláška č. 122/2015 Sb. Vyhláška o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky (o policejním označení)

Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., Nařízení vlády o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou.

Vyhláška č. 277/2004 Sb., Vyhláška o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel)

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, sp. zn. Tpjn 300/2020

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 05. 2016 sp. zn. 2 AS 146/2015-45

Stanovisko výboru České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie k průkazu ovlivnění řidiče návykovou látkou ze dne 04. 06. 2014

Webové stránky a elektronické zdroje

Drogy-info.cz Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2001. [online]. 2002 Dostupné z: <https://www.drogyinfo.cz/publikace/vyrocni-zpravy/vyrocni-zprava-o-stavu-ve-vecech-drog-v-ceskerepublice-v-roce-2001/> [cit. 2024-02-15].

KOCÍK, M. PŘÍBRAMSKO - Kratom má narkotické vlastnosti, které kombinují psychostimulační účinky a účinky podobné opiátům. [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kratom.aspx> [cit. 2024-02.27]

Výroční zpráva NPC SKPV PČR za rok 2022 [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocni-zprava-narodni-protidrogove-centraly-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-28]

Česká televize: Zkušenost s drogami má podle evropské studie 29 procent dětí mezi 15 a 16 lety [online] <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zkusenost-s-drogami-ma-podle-evropske-studie-29-procent-deti-mezi-15-a-16-lety-346487> [cit. 2024-02-28]

Policie České republiky, Statistika nehodovosti [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d> [cit. 2024-02-28]

Národní zdravotnický informační portál, Amfetaminy a jejich deriváty: speed a pervitin [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/261-amfetaminy-a-jejich-derivaty> [cit. 2024-02-28]

Národní zdravotnický informační portál, Heroin [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/247-heroin> [cit. 2024-02-29]

Prevcentrum.cz, Heroin, [online] Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/heroin/> [cit. 2024-02-29]

Česká televize, Vláda schválila dočasné zařazení HHC na seznam zakázaných návykových látek, [online] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vlada-schvalila-docasne-zarazeni-hhc-na-seznam-zakazanych-latek-346043> [cit. 2024-02-29]

Národní zdravotnický informační portál, Legální návykové látky, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/rejstrikovy-pojem/353> [cit. 2024-02-29]

Národní zdravotnický informační portál, Alkohol, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/kategorie/41-alkohol> [cit. 2024-02-29]

Národní zdravotnický informační portál, Kouření a další užívání tabáku a nikotinu, [online] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/kategorie/46-koureni-uzivani-tabaku-nikotin> [cit. 2024-02-29]

Platforma vize 0 – Agresivita na silnicích – tisková konference - Policejní Akademie - zahraniční zkušenosti s Agresivitou, [online] Dostupné z: <https://www.platformavize0.cz/media/zprava/?id=6554bf9f61636683e700037f> [cit. 2024-02-29]

NPC SKPV PČR – Bulletin 2/2016 [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/drugs-forensics-bulletin-narodni-protidrogove-centraly.aspx> [cit. 2024-03-10]

Drager – DrugTest 5000 [online] Dostupné z: https://www.draeger.com/cs_cz/Products/DrugTest-5000 [cit. 2024-03-10]

Alkoholtestery.cz – Drogovy analyzator Drager DrugTest 5000 [online] Dostupné z: <https://www.qtest-alkoholtestery.cz/Drogovy-analyzator-Drager-DrugTest-5000-d62.htm> [cit. 2024-03-10]

Tester.cz – DrugTest 5000 test kit [online] Dostupné z: <https://www.tester.cz/drogove-testy/drager--drugtest-5000-test-kit-8-panel--20-ks-/> [cit. 2024-03-10]

Státní zastupitelství v roce 2022 – Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2022 [online] Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2023/06/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti-2022_stru%C4%8Dn%C3%A9-shrnut%C3%AD.pdf [cit. 2024-03-10]

Odkazy z intranetu

Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, Odbor služby pořádkové policie, Kontrola řidiče pod vlivem NL – sjednocení postupu při odhalování deliktů v silničním provozu pod vlivem návykových látek, vedeno pod č.j. : KRPA-15367-1/ČJ-2022-0000PZ

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Skladba trestné činnosti podle nejčastějších právních kvalifikací

Příloha č. 2 – Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy

Příloha č. 3 – Výzva k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření ve smyslu ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., O ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Příloha č. 4 – Výsledkový list toxikologického vyšetření

Příloha č. 5 – Potvrzení o zadržení řidičského průkazu

Příloha č. 6 – Oznámení přestupku řízení vozidla pod vlivem alkoholu / jiné návykové látky

Příloha č. 7 – pozitivní test DrugWipe 5SP na THC

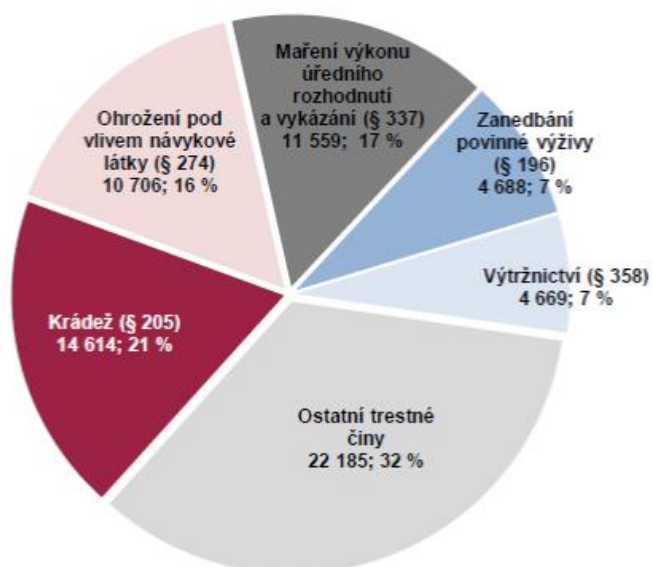
Příloha č. 8 – pozitivní test DrugWipe 5SP na THC, AMP/MET, OPI, COC

Příloha č. 9 – skryš na ampulku s návykovou látkou ve vapovací cigaretě

Příloha č. 10 – zavařovací sklenice nalezena na zemi za sedadlem spolujezdce naplněna rostlinou konopí nalezená při silniční kontrole

Příloha č. 1

Skladba trestné činnosti podle nejčastějších právních kvalifikací (počty zahájených trestních stíhání a zkrácených přípravných řízení v roce 2022)

Zdroj: Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2022⁷⁶

⁷⁶ Státní zastupitelství v roce 2022 – Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2022 [online] Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2023/06/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti-2022_stru%C4%8Dn%C3%A9-shrnut%C3%AD.pdf [cit. 2024-03-10]

Příloha č.2

Příloha č. 4 k PPP č. 300/2020

Název útvaru

Cj.....

V..... dne.....

Počet listů:

Přílohy:

ÚŘEDNÍ ZÁZNAM o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky (JNL) před anebo během jízdy

Údaje ke kontrole

Místo: _____ datum: [][][][][][] čas: [][][]

dopravní kontrola dopravní nehoda jiné - jaké _____

Údaje ke kontrolované osobě

příjmení: [][][][][][][][][][] jméno: [][][][][][][][][][]

datum narození: [][][][][][][][][]

bydliště: _____

doručovací adresa: _____ tel.: _____

číslo OP: _____ číslo ŘP: _____ skupiny ŘO: _____ vydaný: _____

datová schránka: _____

Podezření z užití: alkoholického nápoje ano ne JNL ano ne

Vozidlo

Druh vozidla nákladní osobní r.z. [][][][][] jiné jaké _____

Dechová zkouška

dechový analyzátor certifikovaný ano ne typ: _____ výr. č.: _____

dechový analyzátor čas: [][][] výsledek: [][][] čas opakované: [][][] výsledek: [][][]

detekční trubička výsledek: pod dělicí rysku dělicí ryska nad dělicí rysku

osoba odmítá důvod _____

Orientační vyšetření na jinou návykovou látku

orientační vyšetření na jinou návykovou látku provedeno ano ne

typ testeru: _____ výsledek: pozitivní negativní

zjištěná návyková látka:

Cannabis Amphetamines, Methamph. Cocaine Opiates jiná _____

Na dotaz, zda požívala alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku, osoba uvedla

alkohol ano ne druh, množství _____

od kdy: [][][][] do kdy: [][][][]

JNL ano ne druh, množství _____

od kdy: [][][][] do kdy: [][][][]

odmítla uvést

<u>Chování</u>	☐ ovládané	☐ řečnost	☐ unavené, zpomalené
	☐ odmítavé	☐ agresivní	☐ nepřirozená veselost
	☐ nervózní	☐ hyperaktivní	☐ zmatečné, neklidné
	☐ apatické	☐ jiné _____	
<u>Nálada</u>	☐ nenápadná	☐ depresivní	☐ tupá
	☐ podrážděná	☐ euforická	☐ křičí
	☐ vzlyká	☐ ustrašená	☐ panická
	☐ pocit všemocnosti	☐ jiné _____	
<u>Koordinace pohybů</u>	☐ koordinované	☐ nekoordinované - jak _____	
<u>Orientace:</u>	☐ normální	☐ dezorientována (časově, místně ve vztahu k osobám)	
<u>Postoj:</u>	☐ jistý / normální	☐ nejistý	
<u>Chůze:</u>	☐ jistá / normální	☐ nejistá	
<u>Řeč:</u>	☐ normální	☐ koktání	☐ nevýrazná
			☐ překotnost mluvení
			☐ upovídánost
<u>Paměť:</u>	☐ normální	☐ narušená, jak _____	
<u>Oblečení:</u>	☐ přiměřené	☐ nepřiměřené	☐ znečištěné
<u>Barva kůže:</u>	☐ normální	☐ bledá, popelavá	☐ zarudlá
			☐ jiná _____
<u>Oči:</u>	☐ normální	☐ zarudlé	☐ jiné _____

Tělesné známky: zápach alkoholu ano ne zápach konopí ano ne
viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL ano ne

Byla provedena výzva k lékařskému vyšetření s následným odběrem biologických materiálů:

ano ne nebyla nutná

Na výzvu se podrobila lékařskému vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne pouze lékařské vyšetření

Osoba požaduje lékařské vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne

Zadržten řidičský průkaz:

ano ne

Uložena kauce:

ano ne

ve výši: _____ Kč

Zabráněno v jízdě:

ano ne

způsob: _____

Další doplňující skutečnosti:

Kontrolu a hodnocení provedl:

hodnost, jméno a příjmení, OeČ a podpis

Přítomen:

hodnost, jméno a příjmení, OeČ a podpis

Příloha č. 3

Pomáhat a chránit

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HL. MĚSTA PRAHY
Odbor služby pořádkové policie

Č. j. KRPA- /ČJ-2021-0000PZ

Praha
Počet stran: 1

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Trvalé bydliště:

**VÝZVA K PODROBENÍ SE ODBORNÉMU LÉKAŘSKÉMU VYŠETŘENÍ VE SMYSLU USTANOVENÍ
§ 21 ODS. 1 ZÁKONA Č. 65/2017 Sb., O OCHRANĚ ZDRAVÍ PŘED ŠKODLIVÝMI ÚČINKY
NÁVYKOVÝCH LÁTEK**

V souladu s ustanovením § 21 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek Vás **V Y Z Ý V Á M** k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření, spojeného s odběrem biologického materiálu – krev a moč.

— Současně Vás poučuji, že neuposlechnutím výzvy k podrobení se výše uvedeného vyšetření, porušíte povinnost stanovenou ustanovením § 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem,

Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka městské, či obecní policie vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.

Porušením výše uvedené povinnosti se dopustíte přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

Poučení a výzvu dne v hodin osobně provedl

..... za přítomnosti
Hodnost, jméno a příjmení, OEC Hodnost, jméno a příjmení, OEC

Osoba poučení porozuměla a výzvě VYHOVĚLA – NEVYHOVĚLA

.....
Jméno, příjmení, podpis

ÚSTAV SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ 2. LF UK
 toxikologická laboratoř
 Budínova 67/2, 180 81 Praha 8
 tel.: 604280162, 266083431
 IDDS: n9hiezrn, ICO: 00064211
 e-mail: toxikologicka.laborator@bulovka.cz, www.bulovka.cz

Výsledkový list toxikologického vyšetření

Žadatel: Policie ČR, Obvodní ředitelství policie Praha IV
 Místní odd. Modřany
 Soukalova 3408
 140 00 Praha 4

Vyšetřovaná osoba: ██████████
Dodaný materiál: krev odběr vzorku: 11.02.2024, 09:17
 moč odběr vzorku: 11.02.2024, 09:15
Vzorek převzat laboratoří dne: 12.02.2024

Číslo vyšetření: ██████████ 2024

Závažné nesrovnalosti: ne

Metoda: stanoveno kapalinovou chromatografií s vysokorozlišovací tandemovou detekcí hmotnostních spekter.

Hlavní nálezy:

zjišťovaná látka	sérum	metoda
Δ ⁹ -THC	12,1 ng/ml	
metamfetamin	nepožadováno	
amfetamin	nepožadováno	
MDMA (extáze)	nepožadováno	
MDA (metabolit extáze)	nepožadováno	
benzoylkegonin	nepožadováno	
kokain	nepožadováno	
morfin	nepožadováno	

Vedlejší nálezy:

prokázaná látka	sérum	metoda
THC-COOH (met. Δ ⁹ -THC)	201 ng/ml	
11-OH-Δ ⁹ -THC (met. Δ ⁹ -THC)	4,27 ng/ml	

Poznámka/další sdělení:

Výsledky toxikologické analýzy slouží jako podklad pro další znalecké posouzení.

Poznámka k metodě:

Metoda kapalinové chromatografie s hmotnostní detekcí je specifická konfirmační metoda vhodná pro přesnou identifikaci široké škály omamných a psychotropních látek a léčiv a jejich metabolitů. Laboratoř splňuje veškeré podmínky Národní autorizační středisko pro klinické laboratoře při ČLSJEP a pravidelně se účastní mezilaboratorních porovnávacích testů pro zajištění a deklaraci jakosti vydávaných výsledků.

Pojem "negativní" je odezva pod mezí detekce (LoD).

Laboratorní zpracování vzorků:
 Vyhodnocení instrument. analýzy:
 Datum uvolnění výsledku:

Mgr. Veronika Dospělková
 Ing. Lukáš Matura
 13.2.2024

FAKULTNÍ NEMOCNICE BULOVKA
 ÚSTAV SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ 2. LF UK
 Budínova 67/2, 180 81 Praha 8
 toxikologická laboratoř
 ICO: 00064211, tel. 26608 3431

Za výsledky odpovídá:

Ing. Adéla Bacáková

Příloha č. 5

Policie České republiky
Obvodní ředitelství policie Praha IV
Musla 100, Praha 4, Soukalecova 3408
143 00 Praha 4, Soukalecova 3408
 označení útvaru Policie České republiky

POTVRZENÍ
o zadržení řidičského průkazu/prohlášení řidičského průkazu za zadržený

Jméno: _____ Příjmení: _____

Adresa pobytu: _____

Datum narození: _____ Rodné číslo: _____

Jmenovanému byl zadržen

řidičský průkaz číslo: _____ vydáný dne: _____ vydáný kým: _____

řidičský průkaz zadržen na místě¹⁾: ANO / NE

Důvod pro zadržení řidičského průkazu, včetně stručného popisu skutku, na jehož základě došlo k zadržení řidičského průkazu nebo k prohlášení řidičského průkazu za zadržený, s označením místa a času spáchání tohoto skutku:

Poučení: Po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí držitel řidičského oprávnění řídit motorové vozidlo. To platí i v případě, že řidič policistovi řidičský průkaz nepředložil a policista jej prohlásil za zadržený. V takovém případě je jeho držitel povinen řidičský průkaz odevzdat do 5 pracovních dnů ode dne jeho prohlášení za zadržený obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa spáchání skutku.

Vyjádření držitele zadrženého řidičského průkazu: _____

Podpis držitele zadrženého řidičského průkazu: _____

Datum a podpis policisty: _____

¹⁾ Nehodící se škrtněte

Příloha č. 6

V Praze dne

Č.j.:

**Oznámení (předání)* přestupku (věci)* řízení vozidla
pod vlivem alkoholu / jiné návykové látky***

Podle § 74 odst. 2 / § 74 odst. 3 písm. a)* zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, podávám
oznámení (předání)* přestupku (věci)* na

Jméno:		Příjmení:	
Dat. narození / rodné číslo:		Číslo OP:	Email / DS:
Adresa místa trvalého pobytu:			
Adresa pro doručování:			
ŘP č.:	Skupiny ŘP:	Tel.:	
Mot. vozidlo (druh a RZ) / nemotorové vozidlo*:			
Datum a čas silniční kontroly:		Směr jízdy vozidla od ulice k ulici	
Místo silniční kontroly:			
Alkohol: A) Řidič byl dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., na místě vyzván a podrobil se / odmítl se podrobit* orientačnímu vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem ve smyslu § 20 zákona č. 65/2017 Sb. Název analyzátoru, kterým bylo provedeno orientační vyšetření:č. přístroje: Analyzátor alkoholu v dechu splňuje / nespĺňuje* podmínky stanovené zvláštním právním předpisem ¹ . Výsledky měření číslo a případné hodnoty: Výsledek pozitivní / negativní* čas 1. dechové zkoušky: a výsledek:%. čas 2. dechové zkoušky: a výsledek:%. čas 3. dechové zkoušky: a výsledek:%.		Jiné návykové látky: A) Řidič byl / nebyl* dle § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., na místě vyzván k provedení orientačního vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou (dále jen „JNL“) ve smyslu § 20 zákona č. 65/2017 Sb. Řidič se po výzvě podrobil / odmítl podrobit* orientačnímu vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn JNL. Název testu, kterým bylo provedeno orientační vyšetření: Test potu / ústních tekutin* byl negativní / pozitivní*. Zjištěné JNL:	
B) Odborné lékařské vyšetření s odběrem biologického materiálu ve smyslu § 20 zákona č. 65/2017 Sb. bylo / nebylo* provedeno. ☐ Nebylo provedeno, orientační vyšetření bylo v souladu s § 20 odst. 3 zákona č. 65/2017 Sb. ☐ Po výzvě a poučení policisty se řidič podrobil. ☐ Po výzvě a poučení se řidič odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření.		B) Odborné lékařské vyšetření s odběrem biologického materiálu ve smyslu § 20 zákona č. 65/2017 Sb. bylo / nebylo* provedeno. ☐ Po výzvě policisty se řidič podrobil. ☐ Po výzvě a poučení se řidič odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření.	
C) Řidič požaduje/nepožaduje* odběr krve ve smyslu § 67 odst.4) zák.č.273/2008 Sb.- provedeno Fakultní nemocnice Bulovka*			
Na otázku zda řidič užil před nebo během jízdy léky, alkohol, jinou návykovou látku uvádí: ANO / NE / odmítl se vyjádřit *. Druh, množství a čas konzumace:			
Zakázána další jízda-ANO/NE*, zabráněno v jízdě-ANO/NE*, ŘP zadržen-ANO/NE*, kauce-ANO/NE* - Kč, zajištění vozidla - TPZOV / ODTAH*, zajištění ORV*			
Poznámky:			
Podpis policisty a OEČ:		Podpis řidiče:	

¹ Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění vyhlášky č. 65/2006 Sb.

Řidič nar. Je podezřelý z přestupku/ů podle

§ 125c odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb. (v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky).

§ 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb. (se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou).

Další zjištěné přestupky:.....

Poučení řidiče:

1. Podle § 5 odst. 1 písm. f), písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, požádá-li o to osoba podezřelá z přestupku. Poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnické zařízení, kde má být odběr krve proveden, určí policista, který rovněž zajistí dopravu osoby do tohoto zařízení. Policista následně zajistí provedení rozboru odebrané krve poskytovatelem zdravotních služeb. Náklady spojené s dopravou osoby do zdravotnického zařízení, odběrem krve a jejím následným rozbořem hradí osoba, která o něj požádala; pokud je touto osobou osoba nezletilá, která není plně svéprávná, hradí tyto náklady její zákonný zástupce.

2. Podle § 67 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, odběr krve musí být proveden, určí policista, který rovněž zajistí dopravu osoby do tohoto zařízení. Policista následně zajistí provedení rozboru odebrané krve poskytovatelem zdravotních služeb. Náklady spojené s dopravou osoby do zdravotnického zařízení, odběrem krve a jejím následným rozbořem hradí osoba, která o něj požádala; pokud je touto osobou osoba nezletilá, která není plně svéprávná, hradí tyto náklady její zákonný zástupce.

3. Podle § 118b odst. 1 písm. a) až e) zákona o silničním provozu je policista oprávněn zadržet řidičský průkaz. Po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí držitel řidičského oprávnění řídit motorové vozidlo, jinak se dopouští přestupku. Policista je rovněž oprávněn na náklady řidiče nebo provozovatele vozidla zabránit v další jízdě přiložením technického prostředku nebo otažením vozidla. Policista je dále oprávněn zakázat řidiči další jízdu.

Vyjádření řidiče:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Svým podpisem řidič současně stvrzuje, že poučení rozuměl.

Podpis řidiče:

Údaje ke svědkům a zajištěné důkazní prostředky (např. záznamy z měřícího zařízení, fotodokumentace, videozáznam apod.):

.....
.....
.....
.....

Zaslá se k vyřízení: Magistrát hl. m. Prahy, Odbor dopravně správních činností, Na Pankráci 1685/17, 140 21 Praha 4

Sepsal:
Hodnost, titul, jméno a příjmení

Za orgán Policie ČR schválil:
Hodnost, titul, jméno a příjmení

*nehodící se škrtněte
hodící se označte křížkem

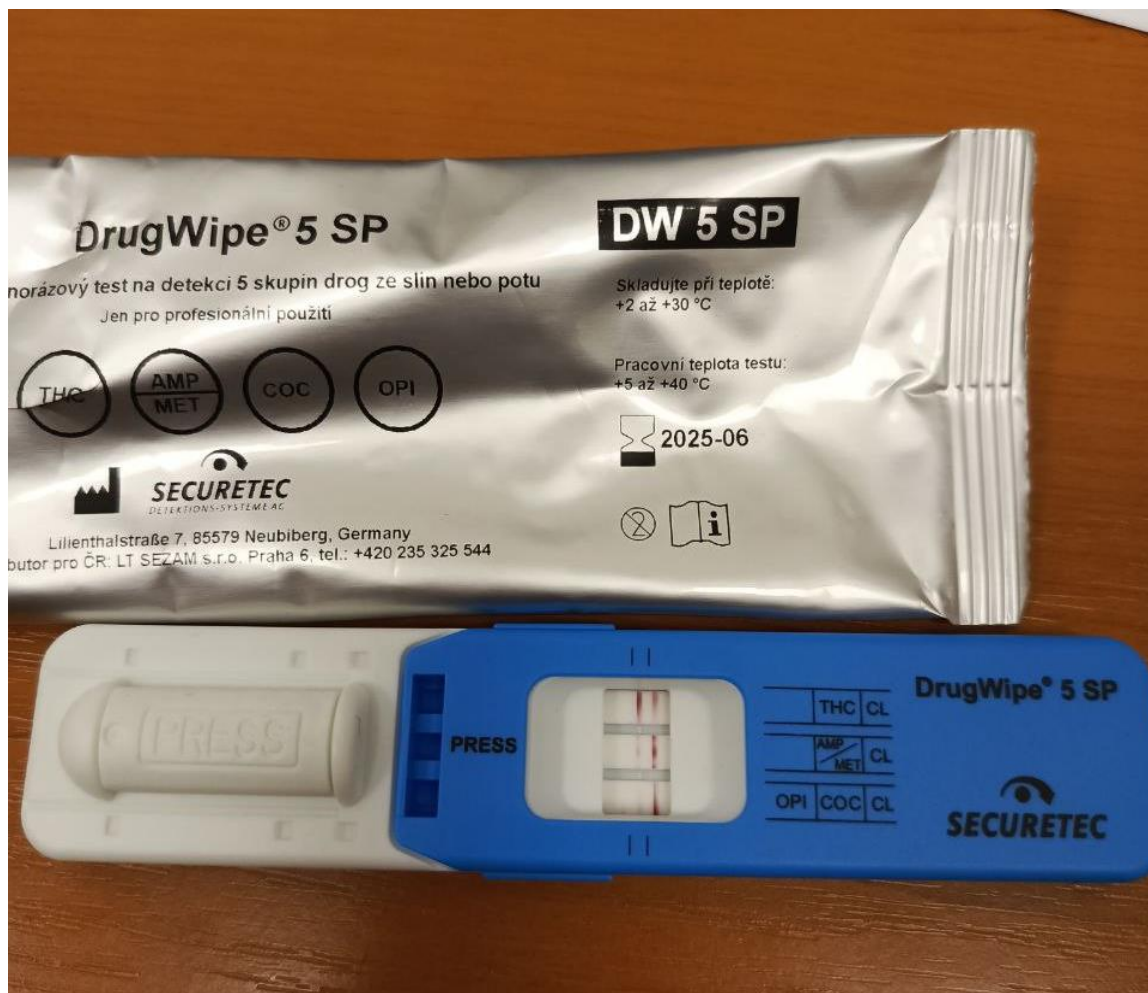
² Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Příloha č. 7

zdroj: vlastní galerie autorky

Příloha č. 8

zdroj: vlastní galerie autorky

Příloha č. 9

zdroj: vlastní galerie autorky

Příloha č. 10

zdroj: vlastní galerie autorky

Seznam použitých zkratk

Zákon o silničním provozu - Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

Zákon o policii – Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

TZ – trestní zákoník č. 40/2009 Sb.

MBP – Mobilní bezpečná platforma o registru obyvatel

ROB – Registr obyvatel

RSV – registru silničních vozidel

CKP - Česká kancelář pojistitelů

EDAZ - evidence dálniční známky

PATMV - pátrání po motorových vozidlech

CRR - centrální registr řidičů

IOS – integrované operační středisko

ETR – evidence trestního řízení